

Riksdagens protokoll

2005/06:56

Tisdagen den 17 januari

Kl. 13.30 – 16.06

18.00 – 18.26

Protokoll
2005/06:56

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 13, 14, 15, 16 och 17 december.

2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Talmannen meddelade

att *Johan Linander* (c) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 24 december 2005, varigenom uppdraget som ersättare upphört för Stina Larsson samt

att *Karin Pilsäter* (fp) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 29 december 2005, varigenom uppdraget som ersättare upphört för Christina Berlin.

3 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Barbro Feltzing* (mp) ansökt om fortsatt sjukledighet under tiden den 8 januari–12 februari.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Peter Rådberg* (mp) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för Barbro Feltzing.

4 § Avsigelser

Talmannen meddelade att *Mauricio Rojas* (fp) avsagt sig uppdraget som suppleant i konstitutionsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Talmannen meddelade att *Tuve Skånberg* (kd) avsagt sig uppdraget som suppleant i konstitutionsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

5 § Anmälan om kompletteringsval till konstitutionsutskottet

Talmannen meddelade
att Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp på grund av uppkommen
vakans anmält Jan Ertsborn som suppleant i konstitutionsutskottet samt
att Kristdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen va-
kans anmält Peter Althin som suppleant i konstitutionsutskottet.

Talmannen förklarade valda till

suppleanter i konstitutionsutskottet

Jan Ertsborn (fp)

Peter Althin (kd)

6 § Meddelande om partiledardebatt

Talmannen meddelade att debattregler för partiledardebatten *ons-
dagen den 18 januari kl. 9.00* delats ut till kammarens ledamöter.

7 § Meddelande om frågestunder våren 2006

Talmannen meddelade att ett meddelande om vårens frågestunder
hade delats ut till kammarens ledamöter.

8 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 19 januari
kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Vice statsminister Bosse Ringholm, samhällsbyggnadsminister Mona
Sahlin, näringsminister Thomas Östros, statsrådet Ylva Johansson och
statsrådet Lena Hallengren.

9 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:159

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:159 av Ulf Nilsson (fp)

Regeringens ansvar för att lärare utbildas

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 27 januari 2006.

Skälet till dröjsmålet är missförstånd vad beträffar svarsdatum.
Stockholm den 9 januari 2006
Utbildnings- och kulturdepartementet
Ibrahim Baylan
Enligt uppdrag
Nils Cederstierna
Expeditions- och rättschef

Prot. 2005/06:56
17 januari

Interpellation 2005/06:179

Interpellation 2005/06:179 av Kenneth Lantz (kd)
Patientsäkerhet inom sjukvården
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 31 januari 2006.
Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 23 december 2005
Socialdepartementet
Ylva Johansson
Enligt uppdrag
Björn Reuterstrand
Tf. expeditons- och rättschef

Interpellation 2005/06:184

Interpellation 2005/06:184 av Erik Ullenhag (fp)
Patientens rätt till kontinuitet och samordning
Interpellationen kommer att besvaras tisdag den 31 januari 2006.
Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 12 januari 2006
Socialdepartementet
Ylva Johansson
Enligt uppdrag
Erna Zelmin
Expeditions- och rättschef

10 § Svar på interpellation 2005/06:160 om stulna registreringsskyltar och trängselskatt

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet ULRICA MESSING (s):
Herr talman! Christer Winbäck har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att göra det möjligt att spärra stulna registreringsskyltar. Frågan är ställd mot bakgrund av att en laglig fordonsägare riskerar att faktureras med påminnelseavgift utan att ha passerat en betalstation i samband med försöket med trängselskatter i Stockholm.

Jag delar Christer Winbäcks åsikt att det naturligtvis är viktigt att rätt fordonsägare åläggs att betala trängselskatt. För att förhindra att de bilägare som bestulits på sina registreringsskyltar ska råka illa ut har Vägverket och Skatteverket kommit överens om att införa särskilda rutiner.

Rutinerna innebär att när en fordonsägare anmäler sin skylt stulen till polisen ska en markering i vägtrafikregistret göras. Fordonsägaren uppmanas då att skaffa sig en transponder som kan registrera den rättmätige

ägarens passager vid betalstationerna när Skatteverket prövar frågan om betalningsbefrielse.

De fordon vars registreringsskylt har anmälts stulen kommer att markeras med en särskild ”flagga” i betalningssystemet som signalerar när de passerar en betalstation. Skatteverket får då dagligen en lista över passager med sådana fordon och startar omgående en utredning.

Vid alla passager med stöldanmälda registreringsskyltar meddelas fordonsägaren av Skatteverket. I de fall där fordonsägaren anser att passager har gjorts av ett annat fordon ska en omprövning begäras hos Skatteverket. Den rättmätige fordonsägaren kan också själv begära passagedata för sitt fordon för att kunna kontrollera olagliga passager. Skatteverket ska sedan pröva dessa ärenden skyndsamt.

Om passage med fordon med fel registreringsskylt fortsätter att upprepas planeras en förenklad prövning som innebär att trots att fordonsägaren inte begärt omprövning ska Skatteverket pröva dessa skattebeslut före det att ett beslut om expeditionsavgift fattas.

Sammanfattningsvis vill jag framhålla att Vägverket och Skatteverket kontinuerligt arbetar med att öka skyddet mot manipulation av betalningssystemet. Det är ett viktigt arbete. Samtidigt vill jag också passa på att informera om att det bästa sättet att undvika problem med stulna registreringsskyltar är att skaffa en transponder eftersom den alltid jämförs med det registreringsnummer som har fotograferats.

Anf. 2 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Herr talman! Först vill jag passa på och tacka ministern för svaret. Men jag känner lite grann att det inte så mycket handlar om det som jag ställde frågan om, det vill säga det besvär som drabbar de fordonsägare som blir av med sina registreringsskyltar på ett som jag tycker orimligt sätt.

Även om Vägverket registrerar på något sätt att skyltar är stulna är det fordonsägaren som ska ha bevisbördan att visa att han eller hon inte har passerat en betalstation. I svaret säger ministern att man uppmanar till att skaffa transponder. För en person som bor i Skaraborg och aldrig åker till Stockholm känns det som en ganska onödig sak att behöva skaffa sig en transponder som sedan heller aldrig kommer att användas eftersom man inte åker till Stockholm.

Den här markeringen innebär, säger ministern, att Vägverket eller Skatteverket kommer att ha särskild tillsyn på en lista över de fordon som passerar betalstationerna. Men det är ju ändå, som jag sade förut, den enskilde personen som får någon form av påminnelse om inbetalning. Man ska betala för att senare kunna få rätt när man överklagar beslutet. Jag tycker fortfarande att detta är en felaktig procedur. Om man skaffar en transponder efter att skylten har stulits och den inte fungerar – flera har påpekat att transpondrarna kanske inte alltid fungerar – blir det ju ett extra bekymmer och besvär för den bilägare som har blivit av med sin skylt.

Ett problem i samband med det här är personer som är utomlands på resa och ställt bilen på parkering vid Arlanda. Den står där i 14 dagar medan de är på långresa, och plötsligt har de förelägganden av olika slag när de kommer tillbaka. Problemet med ett sådant betalningsföreläggande är att man inte vill betala för att man anser sig oskyldig. Då ham-

nar det ganska snart hos kronofogdemyndigheten. Man vet att det där är svårt att efteråt bli rättad. Om man en gång har kommit in i ett register är det inte så lätt att komma ur det. Det borde finnas andra lösningar för att kunna ordna den här problematiken för alla dem som drabbas.

Prot. 2005/06:56
17 januari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 3 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Också jag ska få be att få tacka för svaret från statsrådet Messing. Frågan kan synas vara en liten fråga på sitt sätt. Ändå har den en annan dimension än den som man ofta tänker på, nämligen frågan om registrering över huvud taget av vad vi människor och medborgare har för oss.

Här kan oskyldiga människor helt och hållet råka ut för att bli registrerade hos skattemyndigheten. De har ingen aning om detta. Man ska i princip bevisa sin oskuld. Det är ju en form av omvänd bevisbörda.

Jag har framför mig här ett kvitto på en korrekt betald vägavgift. Jag ska inte avslöja vem som har betalat den, men jag kan berätta att den har betalats i Strömstad häromdagen. Den här personen hade varit i Stockholm.

När man tar del av den mängd uppgifter som finns numera om ett enskilt fordon's rörelse i storstaden Stockholm, herr talman, så kan man just från integritetssynpunkt bli betänksam. Är det rimligt i vårt land, som ju ligger långt ifrån Orwells 1984, som skrevs 1948, att så många uppgifter om ett fordon's rörelse ska registreras för att föranleda skattebeslut?

Christer Winbäck har tagit upp frågan om vad som händer när någon blir bestulen på sina skyltar. Det är ju ännu värre att man ska behöva bevisa sin oskuld då.

Frågan om trängselskatter har naturligtvis i grunden någon form av miljöpolitiska hänsyn, men sättet som vi sedan har utformat det hela på har enligt mitt förmenande kommit nära gränsen till ett allvarligt övergrepp på enskildas möjlighet att fritt röra sig i vårt samhälle. Det är inte ett rimligt system som vi nu har fått.

Anf. 4 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Först vill jag bara understryka att jag tycker att syftet med det försök som vi nu har i Stockholm med trängselskatter är bra. Det gäller att titta på hur man kan använda verktyg för att få transporter och resor på det transportslag som är det mest lämpliga. Eftersom vi alla vill att våra stora städer ska fortsätta att växa och utvecklas måste man också ständigt diskutera hur transportpolitiken kan bidra till det så att det blir en bra miljö att växa och utvecklas i.

Precis som Christer Winbäck var inne på är det självfallet alltid ett problem när registreringsskyltar stjäls, som i det här fallet. Det har gjorts också tidigare, och jag tror tyvärr att den typen av brott kommer att fortsätta begås. Jag tror också, precis som Christer Winbäck, att frågan om hur man ska agera kan skilja sig åt beroende på var man själv bor någonstans.

Jag tycker att Vägverkets och Skatteverkets rekommendation till boende i Stockholm som kanske förlorar sina registreringsskyltar att sätta in en transponder är bra. Det är det lättaste sättet att själv kunna visa när man har gjort sina resor och därmed också kunna motbevisa de resor som

man inte har gjort. Den gamla skylten, som har blivit stulen, har då åkt under andra tider och på andra fordon.

Jag tror precis som Christer Winbäck att detta inte är aktuellt om man bor i Skaraborg eller i Västerbotten och besöker Stockholm någon gång då och då. Då kan det å andra sidan vara lättare för privatpersonen att bevisa att man över huvud taget inte har gjort de resor som den stulna skylten kommer att registreras för.

Mot detta att kunna bevisa när en stulen skylt har passerat någonstans och att då också kunna säkerställa att rätt person får betala avgiften står behovet av att kunna lagra uppgifter.

Gunnar Andrén pekar på att man ska vara försiktig med att lagra uppgifter om hur människor reser och rör sig och vad de gör. Jag delar den uppfattningen. Men det är en ständig balansgång mellan att å ena sidan kunna ha så pass många uppgifter registrerade att man kan vara säker på att rätt person eller rätt fordonsägare får betala avgiften, å andra sidan inte registrera så mycket att det i orätta händer kan användas på ett felaktigt sätt.

Nu ska det här försöket utvärderas på många sätt. Det som vi också måste lära oss är om det finns enklare sätt att gå till väga med det som Christer Winbäck skrev om i sin interpellation. De diskussioner som Skatteverket och Vägverket har fört om hur vi ska agera när skyltar stjäls kommer att fortsätta. Det kanske är så att man under försökets gång hittar ännu enklare rutiner. Jag har inga synpunkter på det, utan jag skulle bara uppskatta det.

Anf. 5 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Herr talman! Tack så mycket för det svaret! Jag vill bara påpeka att jag inte på något sätt vänder mig mot syftet med försöket. Jag hoppas att jag inte på något sätt har gett sken av det i min fråga. Jag pratar mer om enskildas rätt och möjligheter att slippa få en felaktig avgift påförd, som han eller hon sedan själv – i värsta fall i stor strid med olika myndigheter – behöver komma ur och få slippa för att man inte har passerat en betalstation och därmed inte är skyldig.

Att skaffa en transponder gör absolut ingen skillnad – vare sig till eller från. Transpondern visar inte på något sätt var en person som inte åker till Stockholm och som kanske bor många mil härifrån befann sig vid det tillfälle då någon med en skylt som liknade den aktuella bilens skylt passerade en betalstation. Transpondern registrerar inte om man befann sig i Skövde, i Arvika eller någon annanstans vid den tidpunkten. Den visar inte heller var någon person som bor i Stockholm och har skaffat transponder för att skylten blir stulen befann sig. Transpondern kan vara ur bruk, den behöver inte vara fastsatt som den ska eller den kan ligga någon annanstans på grund av slarv eller medvetet – vad vet jag? Transpondern har egentligen ingen som helst betydelse i detta fall. Det tycker jag är viktigt att konstatera. Här är det så att den enskilde på ett eller annat sätt ska försöka bevisa att han eller hon befann sig på något helt annat ställe i landet just då skylten passerade en betalstation. Det tycker jag fortfarande är fel.

Jag har fått mejl och brev från några personer som har råkat ut för precis det som vi nu beskriver. Bland annat har jag fått brev från en person som bor ett antal mil utanför staden. Han hade, som han skriver, stort

bekymmer med att kunna klara upp detta och slippa få avgiften påförd. Det gäller framför allt inte avgiften och pengarna – det är småpengar – utan det handlar om det besvär som personen fick med att bevisa att han var oskyldig. Normalt har vi ju det motsatta i vår rättsordning, det vill säga att någon annan ska bevisa att man är skyldig.

Det som också försvårar när det gäller att bevisa att man är oskyldig är, om jag förstår det rätt, att det egentligen bara är själva registreringsnumret som framgår av fotograferingen. Man ser inte bilen, åtminstone enligt Birger Höök på Vägverket. Jag har ett utdrag här, i samband med en fråga på ett forum på Internet, där han skriver att bilen inte registreras på något sätt. Vägverket får inte, och kan inte, se vilket fordon skylten sitter på utan bara skylten.

Därför tror jag att det vore bra om man försöker hitta en annan modell för just den här delen. Det gäller alltså att få personer som har fått skyltarna stulna att slippa betala. Det kan hända att man kan registrera om fordonet snabbt och få nya skyltar. Varför inte? Plötsligt är då stölden helt ur världen vad gäller den enskilde person som har blivit drabbad. Däremot har vi naturligtvis fortfarande en skylt som passerar en betalstation, men det är inte den enskildes bekymmer. Det kan vara ett tips; jag vet inte. Det kanske finns andra.

Anf. 6 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag tackar statsrådet särskilt för att hon bejakar detta att jag tycker att det här är ett oerhört krångligt system. Det har integritetsaspekter som den majoritet i Stockholms stadsfullmäktige som en gång beslutade om att få använda den här lagen möjligen inte riktigt hade beaktat. Möjligen kan det till och med vara så att den riksdagsmajoritet som en gång beslutade om försöket inte heller helt och fullt hade beaktat integritetsaspekterna på frågan.

Herr talman! Det blir ett tillfälle senare i dag att debattera också med skatteminister herr Nuder om den här frågan. En del argument förtjänar väl att lämnas till dess. Men jag skulle ändå vilja skicka med statsrådet en annan del av den frågeställning som Christer Winbäck väcker. Det handlar om ifall man skulle vilja komma undan den här skatten, vilket jag naturligtvis inte förespråkar. Om man stjälar ett utländskt registreringsnummer så blir det svårt att klara ut detta. Utlandsregistrerade bilar finns ju, till exempel en från Åland som förekommer ganska flitigt på den infart som jag råkar bo nära i Stockholm. Det blir svårt att registrera och notera den brottsliga verksamhet som här försiggår. Man kan ju tänka sig att detta skulle kunna sättas i system.

I länder som har motsvarande avgifter, till exempel USA, finns också en annan metod, nämligen kontantbetalningsmetoden. Den har vi inte här i Sverige. Jag skulle gärna vilja höra vad statsrådet säger om det. Varför har man inte funnit en möjlighet att ha ett kontantbetalningssystem så att vi slipper denna form av registrering?

Anf. 7 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Det problem som Christer Winbäck beskriver är ett problem. Det finns inte bara när det rör stulna skyltar för trängselskatten. Det är liknande problem till exempel om man har blivit bestulen på sin registreringsskylt och får en p-bot för att skylten har registrerats som

Prot. 2005/06:56
17 januari

Svar på
interpellationer

felparkerad. Då hamnar du som enskild bilägare i samma situation. Du ska nämligen bevisa att skylten har varit på ett ställe där du och ditt fordon inte har varit. Visst är det ett ständigt bekymmer när någon utsätts för den här typen av brott; det är ingen tvekan om det.

De sätt på vilka vi kan underlätta för den enskilde som har blivit utsatt för brottet ska vi också använda. Diskussionerna mellan våra myndigheter om att förenkla för dem som har blivit utsatta för brott måste alltså fortsätta och fortgå.

Sedan är det som Gunnar Andrén beskriver korrekt: De utländska bilarna är i dag befriade från skatt, och därför rör detta bara svenskregistrerade fordon. Det finns anledning att fundera också över detta när man ska utvärdera trängselskatteförsöket. Då ska man titta på vad som blev riktigt bra, vad som blev mindre bra och vad man kan justera systemet med för att få ännu mer av träffsäkerhet och enkelhet. Man ska då också fundera på integritetsfrågorna.

Att man i dag fotograferar bara registreringsskylten på bilen är just resultatet av en sådan integritetsdebatt. Många värjde sig för att man skulle fotografera hela bilen och därmed också kunna kartlägga vilken person som körde bilen. Man landade då i att det önskvärda var att fotografera bara registreringsskylten. Det finns både för- och nackdelar med detta, precis som den här diskussionen har visat.

Samtalet mellan våra myndigheter för att underlätta för kvinnor och män som har blivit utsatta för brott, i det här fallet kopplat till trängselskatter, fortsätter dock.

Anf. 8 CARL-ERIK SKÅRMAN (m):

Herr talman! Visserligen har detta att ta ut trängselskatter efter registreringsskyltar sina problem; det har den här debatten visat. Men transpondrarna är ju behäftade med oerhört stora problem, till exempel alla de feldebiteringar som vi har sett om i massmedierna. Det har också varit problem med att få fram dem. Det är klart att teknikerna vill visa upp alla sina duktiga konstigheter – konstnärligheter, kanske jag ska säga – i ett sådant här sammanhang, men jag tror nog att det finns all anledning att fundera på om detta med transponddrar var så bra.

Egen och goda vänners erfarenhet visar också att det är lättare att undgå skattebeläggning om man inte har transponder. Om någon skulle fråga mig om jag tyckte att han skulle skaffa transponder skulle jag faktiskt avråda kraftigt, både beroende på möjligheten att undgå skatten och möjligheterna för feldebiteringar på grund av tekniska brister hos transpondrarna.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2005/06:166 om miljöbilar

Anf. 9 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Sven Gunnar Persson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att de miljöbilar som säljs verkligen bidrar till att minska utsläppen. Sven Gunnar Persson har också frågat vilka åtgärder

jag avser att vidta för att hänsyn ska tas även till andra utsläpp än koldioxid vid definitionen av miljöbilar. Frågorna är ställda mot bakgrund av det förslag till definition av miljöbil som Vägverket presenterade för regeringen i juni 2005.

Vägverkets förslag till miljöbilsdefinition låg tillsammans med remissinstansernas synpunkter till grund för de ändringar i förordningen om myndigheters inköp och leasing av miljöbilar som regeringen beslutade om den 15 december 2005.

Regeringens beslut innebär att från och med årsskiftet ska minst 75 % av de personbilar som en statlig myndighet köper in eller leasar under ett kalenderår vara miljöbilar. Det innebär en ökning från dagens 50 %. Samtidigt ändras definitionen för en miljöbil genom att även bensin- och dieslbilar med låg bränsleförbrukning klassas som miljöbilar. Dessutom införs bränsleförbrukningskrav och energikrav för alternativt drivna bilar.

Bilar som är avsedda för alternativa bränslen kan ofta drivas med mer än ett bränsle, till exempel bensin och etanol eller bensin och gas, det vill säga med både fossilt och förnybart bränsle. Detta är en fördel för bilägaren eftersom det ännu inte är möjligt att tanka ett förnybart bränsle överallt. Ambitionen bör dock vara att förnybara bränslen används så långt det är möjligt för att minska utsläppen av koldioxid.

För de statliga myndigheterna kräver regeringen att bilar som kan använda alternativa bränslen i största möjliga utsträckning drivs med förnybara bränslen. En uppföljning av drivmedelsanvändningen kommer att ske i anslutning till uppföljningen av fordonsinköpen. Jag delar inte Sven Gunnar Perssons uppfattning att detta är ”till intet förpliktigande”.

Beslut som regeringen tagit i andra sammanhang gör det dessutom både billigare och enklare att välja förnybara bränslen. Jag tänker dels på regeringens skattestrategi för alternativa drivmedel som innebär att koldioxidneutrala drivmedel är befriade från energiskatt och koldioxidskatt, dels på den nya lag som innebär en skyldighet för större bensinstationer att tillhandahålla förnybara drivmedel.

När det gäller den andra frågan kan jag ge Sven Gunnar Persson lugnande besked. I regeringens förordning finns krav på miljöbilarnas utsläpp av hälsopåverkande ämnen. De miljöbilar som myndigheterna köper in måste uppfylla de obligatoriska avgaskraven inom EU, det vill säga vår miljöklass 2005. Några strängare avgaskrav finns ännu inte fastställda, men arbete med detta pågår inom EU. För att premiera de miljömässigt bästa bilarna, när det gäller utsläpp av både koldioxid och andra avgaser, bör en miljöbil uppfylla kommande avgaskrav innan de blir obligatoriska inom EU. För dieslbilarna har vi redan nu tagit ett steg i denna riktning genom särskilda krav på partikelutsläpp.

Anf. 10 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för svaret. Jag tror att hon också delar min glädje över den utveckling som sker på miljöbilsmarknaden, nämligen att fler och fler vill köpa den typ av bilar som har en mindre påverkan på miljön än de traditionella bilarna.

Den interpellation jag ställt handlar om en begränsad del av den potentiella miljöbilsmarknaden, tjänstebilar och leasingbilar. Det handlar om ett par hundra tusen tjänstebilar totalt sett, varav 40 000 i offentlig

Prot. 2005/06:56
17 januari

Svar på
interpellationer

sektor och – den fråga som det här gäller – kanske 1 500 i statliga sammanhang.

Vägverket har som sagt lämnat förslag, och regeringen har beslutat om regler för de miljöbilar som staten ska köpa eller leasa. Jag ser det som acceptabelt som ett första trevande steg. Mycket återstår att göra, inte minst för att öka viljan inom myndigheter och statliga bolag att gå från ord till handling.

Ett exempel är det statliga bolaget SJ AB, inom Näringsdepartementets hank och stör, där flera av de 15 förmåns- och leasingbilarna inte ens kommer i närheten av miljöbilsdefinitioner. Vad sägs om en 3,2-liters Audi Quattro med 255 hästkrafter? Det kanske inspirerar statsrådet att vidtala kollega Östros om att utöva lite ministerstyre.

I Vägverkets utredning, som ligger till grund för regeringens beslut, uttrycks förhoppningar om att den nya definitionen ska leda till att de olika definitioner som finns runt om i kommunerna och även inom det statliga regelverket – en definition inom skattesystemet när det gäller förmånsbilar och en annan när det gäller upphandlingsreglementet – ska kunna föras samman i någon form av gemensam definition som ska vara mer allmängiltig.

Jag vill fråga statsrådet vad hon tänker göra för att skynda på en sådan sammanvägning av en miljöbilsdefinition som kan bli mer gemensam.

I interpellationens första fråga uttrycker jag en oro för att uppföljningen av att bilarna verkligen körs på alternativa bränslen inte är tillräckligt skarp. Ulrica Messing delar uppenbarligen inte min oro. Men jag tycker inte att det finns något i svaret som talar om vilka konsekvenser det får för en myndighet om alternativa bränslen inte används där det är möjligt. Det är mycket förhoppningar, ambitioner och inriktning mot att de ska göra det.

Jag vill fråga statsrådet vad hon avser att göra för att försäkra sig om att de miljöbilar som köps eller leasas verkligen bidrar till minskade utsläpp.

Anf. 11 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Precis som Sven Gunnar Persson är inne på vill jag arbeta vidare med den definition av miljöbilar som Vägverket har presenterat. Jag vill att den ska bli nationell. Det spretar för mycket i de definitioner av miljöbilar vi har i dag. Jag vill att vi ska ställa gemensamma och lika tuffa krav, vilken aktör vi än må vara.

Ett sätt att gå vidare med att se till att Vägverkets definition också blir nationell är att ta in de frågorna i de branschsamtal som regeringen nu för tillsammans med fordonsindustrin. Vi ska naturligtvis också arbeta på andra sätt gentemot myndigheter, kommuner och stora företag i den ständiga dialog vi i olika sammanhang möts i.

Jag är medveten om att den definition vi nu arbetar med också kommer att behöva ändras, därför att tekniken ju går framåt, tack och lov. Både Sven Gunnar Persson och jag är glada över den utveckling vi ser, med fler miljövänliga fordon, och jag vill på olika sätt underlätta för den och stötta den. Då får vi kanske också vara beredda att ändra definitionen för miljöbilar om några år, därför att det har hänt mycket mer med tekniken.

I dagsläget får det få konsekvenser för myndigheterna om man inte använder miljöbilen på det optimala sätt som en miljöbil ska användas på. Ett av skälen till det är just att det fortfarande är brist på stationer där man kan tanka alternativa bränslen. I takt med att vi ställer krav på de stora bensinmackarna att erbjuda också förnybar energi kommer man att kunna ställa krav på myndigheterna att använda den i större utsträckning. Vi har myndigheter i dag som är placerade på orter där det nästan är omöjligt att tanka förnybar energi. Men när utbyggnaden av infrastrukturen runtomkring bensinstationerna fungerar blir det självklart att också kunna vidta åtgärder mot myndigheter som inte använder miljöbilen på det sätt som det är tänkt.

Men redan den återkoppling som myndigheterna ska göra nu, när man beskriver arbetet med just miljöbilar och då också återrapporterar till regeringen i vilken utsträckning man har kunnat använda just den unika egenskapen, kommer att bli en signal, tror jag, på hur stora krav vi sedan kan ställa när vi ser att infrastrukturen är på plats. Målet är att kunna ställa krav på myndigheterna när vi vet att de också kan tanka förnybart överallt.

Anf. 12 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Tack för den första delen av svaret. Det är bra att du har ambitionen att utveckla detta, ser det som en utgångspunkt och att det finns en utvecklingspotential. Det är bra att du också öppnar för åtgärder mot de myndigheter som inte följer regeringens ambitioner. Jag skulle önska att du också kunde säga att du ämnar ta initiativ ganska snart för överläggningar med Sveriges Kommuner och Landsting specifikt i den här frågan för att arbeta fram en gemensam miljöbilsdefinition.

Den andra frågan i interpellationen gäller den fortsatta utvecklingen av just miljöbilsbegreppet och hur hänsyn också kan tas till exempelvis utsläpp av kväveoxid och ämnen som bidrar till bildandet av marknära ozon. Frågor om bullerpåverkan, som Naturvårdsverket trycker på i sitt underlag till de här besluten, och bilens påverkan i ett livscykelperspektiv, som flera andra remissinstanser tar upp, ryms också här naturligtvis.

Statsrådet tycker att jag ska bli lugnad av beskedet att de bilar som köps in måste uppfylla miljöklass 2005. Mitt lugna och harmoniska sinnelag beror dock knappast på svaret som Ulrica Messing lämnar. Svaret innebär ju att miljöbilarna dignar under krav som uppskattningsvis klaras av 90 % av alla nya bilar som säljs i Sverige, samtliga Ferrari- och Maseratimodeller, 126 av 129 Mercor och 96 av 100 BMW-modeller ungefär – knappast några radikala pådrivande och utvecklande miljöbilskrav när det gäller miljöklass 2005.

Frågan kvarstår: Hur vill statsrådet offensivt arbeta med att också i miljöbilsdefinitionen ta in olika värden för buller, utsläpp av kväveoxid och kolväten samt miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv, från tillverkning till hur återvinningsbar bilen är.

Eftersom definitioner av det här slaget också bör vara teknikdrivande undrar jag om statsrådet är beredd att ompröva undantaget för utsläpp från automatväxlade bilar i samband med den första översynen. Det lär redan finnas automatlådor som faktiskt är ganska bra när det gäller att hålla tillbaka bränsleåtgången.

Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag börjar med att svara på Sven Gunnar Perssons sista fråga. När det gäller frågan om jag är beredd att ompröva undantaget för automatlådor måste jag bli svaret skyldig. Jag har inte fått någon ny genomgång av eventuellt nya underlag som myndigheten har kommit fram till. Finns det nya underlag är jag beredd att titta på det. Men det är inget som jag i dagsläget känner till eller är informerad om. Därför har jag inget mer konkret svar än så.

Sedan tycker jag ändå att vi har tagit steg framåt för miljöklass 2005. För dieslbilar har vi redan tagit steget mot att ställa särskilda krav på partikelutsläpp. Så fort vi är överens inom EU hur vi ska definiera de stränga avgaskraven kommer vi i Sverige att arbeta snabbt med den frågan.

Jag vet att EU naturligtvis alltid kommer att säga att vid det och det årtalet ska det här vara infört i alla medlemsländer. Där har vi från svensk sida sagt att vi kommer att införa det så fort som möjligt. Vi kommer inte att avvakta sista dagen som EU säger är möjlig att avvakta. Vi vill ligga i framkant. Vi ser inriktningen på miljöbilar som en självklar framtidsfråga för svensk fordonsindustri. Vi är en stor fordonsnation och vill fortsätta att vara det. Den fordonsindustri som inte bejaktar teknikutvecklingen och framtidsfrågorna har inte en chans att växa och vara ofensiv.

Både inriktningen mot ny teknik när det handlar om intelligenta system, alkoholås och mycket annat, och självklart också ny teknisk utveckling som innebär att bilarna blir mer och mer miljövänliga är jag beredd att bejaka på område efter område. Därmed är jag också beredd att ta initiativ till en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting kring just definitionen av miljöbilar, så att vi gör ett brett och ett gemensamt arbete.

Anf. 14 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Det var positiva och konstruktiva tongångar från statsrådet, en öppenhet för att driva på och komma vidare i den här frågan.

Samtidigt frågar jag mig vad som är vitsen med kopplingen till avgaskraven i miljöklass 2005 och kommande revideringar av den. Det gäller lika för alla bilar. Det är inget särskilt anmärkningsvärt krav på en miljöbil. Finns det inte anledning att ligga i framkant när det gäller just miljöbilar, det vill säga att kunna gå lite längre – om det är möjligt inom ramen för EU?

Tack för debatten! Ett första steg har tagits med hjälp av den miljöbilsdefinitionen som regeringen har beslutat om. Den har sina brister och utgår, enligt min mening, i hög grad från vilka bilar som redan finns tillgängliga och kanske inte i första hand i bilarnas totala miljöpåverkan. Jag är övertygad om att den positiva utvecklingen när det gäller försäljning av olika typer av miljöbilar kommer att fortsätta. Konsumenttrycket och den ökade medvetenheten hos fler och fler tillverkare pekar entydigt åt det hållet. Då gäller det att regering och riksdag är pådrivande, fattar beslut som är teknikdrivande och ger inspiration till enskilda konsumenter. Den offentliga sektorns fordonsköp och skattereglerna för tjänstebilar är nyckelfaktorer för miljöbilsmarknadens utveckling. Här har regeringen, oavsett färg och konstellation, en fortsatt viktig roll att spela.

Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Vi har självklart en viktig roll att spela och ett ansvar att ta eftersom staten via inte minst myndigheter men också kommuner och landsting via sina organisationer är viktiga påtryckare och stora beställare.

Jag kan summera interpellationen i dag med det som Sven Gunnar Persson själv har tagit upp, nämligen att vi kan göra mycket nationellt för att trycka på utvecklingen och ligga i framkant. Men ibland bromsas vi av medlemskapet i EU av den anledningen att vi pratar om inre marknadsfrågor. Där är EU ganska restriktivt med vilka egna nationella krav man kan ställa för att inte upplevas ha satt upp ett nytt handelshinder.

Vi har den typen av diskussion med EU-kommissionen just nu när det till exempel gäller synen på alkohol. Allt vi kan göra nationellt för att ligga i framkant och vara pådrivare på utvecklingen är jag beredd att göra. När det gäller den fråga som EU arbetar med, nämligen avgaskraven, är vi också oerhört angelägna om att vara pådrivande. Så fort EU har kommit till en nivå tycker jag att Sverige ska gå före och införa den nationellt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2005/06:56

17 januari

*Svar på
interpellationer*

12 § Svar på interpellation 2005/06:150 om Sveriges relationer med Saudiarabien

Anf. 16 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Birgitta Ohlsson har ställt ett antal frågor till mig om Sveriges förhållande till Saudiarabien. Frågorna tar särskilt upp situationen för de mänskliga rättigheterna i Saudiarabien och landets utrikespolitiska agerande. Dessa frågor faller under mitt ansvarsområde i regeringen. Interpellationen tar samtidigt sin utgångspunkt i det Sverigebesök av en saudisk vice försvarsminister i november 2005 som försvarsminister Björklund stod värd för. Även i övrigt berörs frågor som faller under andra statsråds ansvarsområden, till exempel främjandet av svenska näringspolitiska intressen och reglerna för krigsmaterielexporten. Jag uppfattar att interpellationen handlar om avvägningen mellan olika mål i svensk utrikespolitik för vilken Utrikesdepartementet sammantaget ansvarar. Jag besvarar den därför i dess helhet.

Handels- och investeringsfrämjandet är en del av regeringens program för fler jobb och uthållig tillväxt. De näringspolitiska intressena är en av flera delar av utrikespolitiken. Utvecklingssamarbetet, migrationspolitiken och säkerhetspolitiken är andra centrala element i svensk utrikespolitik.

Det är också, som Birgitta Ohlsson själv anför, arbetet att främja och öka respekten för de mänskliga rättigheterna. Värnandet om de mänskliga rättigheterna är en prioritet inom svensk utrikespolitik som ska påverka och genomsyra alla dess delar.

Export av krigsmateriel sker i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer samt med parlamentarisk förankring i samtliga ärenden av vikt genom Exportkontrollrådet. Beslut rörande krigsmaterielexport fattas självständigt av Inspektionen för strategiska produkter, ISP, efter en

noggrann prövning av alla omständigheter i det enskilda fallet, i enlighet med de sedan lång tid gällande och parlamentariskt förankrade riktlinjerna för krigsmaterielexport och EU:s uppförandekod för vapenexport.

Varken de nuvarande svenska riktlinjerna eller EU:s uppförandekod har som krav att mottagar- eller samarbetslandet ska ha demokratiskt styrelseskick. Enligt regeringens uppfattning ligger det dock i Sveriges långsiktiga intresse att ha handelsrelationer med fredligt sinnade och demokratiska stater.

Saudiarabien är en ekonomisk, religiös och politisk stormakt med betydande inflytande i regionen. Saudiarabien har en avgörande betydelse för upprätthållande av världens oljeproduktion och stabilisering av priset på olja. Saudiarabien med islams två heligaste platser har stor betydelse för muslimer runtom i världen. Landet spelade en positiv utrikespolitisk roll för fredsuppgörelsen 1989 i Libanon, befrielsen 1991 av Kuwait och den så kallade Beirutdeklarationen 2002 om Mellanösternkonflikten. Det är ett faktum att landet efter engagemanget mot Sovjetunionen i Afghanistan kommit att spela en tvetydig roll beträffande den internationella terrorismen, men Saudiarabien är numera en viktig del i den internationella koalitionen mot terrorism.

Sammantaget är Saudiarabien ett land med vilket samarbete och utbyte på olika nivåer och inom olika områden gynnar Sveriges utrikespolitiska intressen i bred bemärkelse. Saudiarabien är vår viktigaste exportmarknad i arabvärlden. Sedan gammalt arbetar många svenskar och svenska företag i landet, och regeringen hoppas på ökade saudiska investeringar i Sverige. Vi stöder därför aktiva Sverigefrämjande insatser gentemot Saudiarabien.

Regeringen önskar också ett ökat politiskt erfarenhetsutbyte med landet, i ljuset av utvecklingen i Irak och Iran och hotet från terrorismen, men också i intresset av att främja en dialog mellan religioner och civilisationer. Med tanke på den oroande situationen för de mänskliga rättigheterna är Saudiarabien också viktigt i vårt och EU:s engagemang för mänskliga rättigheter och demokrati.

Ett allmänt ekonomiskt samarbetsavtal av ramkaraktär ingicks mellan regeringarna 2004. Avtalet utpekar olika områden som regeringarna ser som lovande för framtida samarbete. Den 15 november 2005 ingicks ett samförståndsavtal på försvarsområdet med Saudiarabien. Även detta är ett avtal som öppnar vägen för att diskutera olika samarbetsmöjligheter utan att binda regeringen, Försvarsmakten eller näringslivet för specifika projekt. Sverige har liknande samförståndsavtal med ett tjugotal länder. Eventuell export av krigsmateriel berörs inte av samarbetsavtalet utan hanteras från fall till fall enligt gällande lagstiftning och riktlinjer.

Samarbete och öppna kanaler erbjuder möjlighet att utbyta åsikter och erfarenheter om utvecklingen på olika samhällsområden, också där länderna skiljer sig åt i synen, inte minst vad gäller respekten för de mänskliga rättigheterna.

Jag delar Birgitta Ohlssons oro över bristen på respekt för de mänskliga rättigheterna i Saudiarabien. De mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är kraftigt beskurna, vilket beskrivs i UD:s MR-rapporter.

Som jag svarat på en fråga, 2005/06:508, från Birgitta Ohlsson nyligen är Sverige drivande i att ta upp den bristande respekten för de mänsk-

liga rättigheterna i Saudiarabien, både bilateralt, genom EU och i FN-sammanhang. EU har vid ett flertal tillfällen offentligt framfört sitt fördömande av användandet av dödsstraff, tortyr och begränsningar i yttrandefriheten i Saudiarabien. Detsamma gäller vår oro för kvinnors ställning. Med svenskt stöd förs för närvarande en diskussion inom EU om hur man mera systematiskt ska granska och påtala såväl brister som framsteg vad gäller de mänskliga rättigheterna på den arabiska halvön. Självklart tog försvarsminister Leni Björklund upp situationen för de mänskliga rättigheterna i samband med det besök som hon stod värd för i november 2005. Regeringen kommer att fortsätta att i bilaterala kontakter med företrädare för Saudiarabien inskräpa Sveriges hållning i dessa frågor.

Då Birgitta Ohlsson, som framställt interpellationen, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav talmannen att Cecilia Wikström i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 17 CECILIA WIKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka utrikesministern för svaret riktat till Birgitta Ohlsson. I hennes ställe ska jag ta debatten.

I morgon möter det svenska fotbollslandslaget Saudiarabien i en landskamp i Riyadh. Matchen är unik för ett svenskt fotbollslag i det att alla saudiska kvinnor exkluderas från att sitta på åskådarläktarna. Detta är ett litet uttryck för den systematiska diskriminering och det förtryck som präglar alla saudiska kvinnors liv dag för dag, år efter år.

Den här matchen har nu i svenska medier kommit i fokus, både i går och i dag. Det har ställt till med ett rosornas krig inom socialdemokratin. Bosse Ringholm säger: Spela! Jens Orback vågar eller vill inte uttala sig om matchen ska bli av eller inte. Riksdagsledamoten Carina Hägg tycker att båda ministrarna ägnar sig åt skitsnack och att matchen ska ställas in.

Bakgrunden till den interpellation som Birgitta Ohlsson har ställt och som vi debatterar i dag är att försvarsminister Leni Björklund och Saudiarabiens vice försvarsminister prins Khaled den 15 november kom överens om ett militärt samarbete mellan Sverige och Saudiarabien. Detta avtal innebär att regeringen sätter den utrikespolitik som riksdagen har antagit, nämligen värnandet av de mänskliga rättigheterna, på undantag till förmån för vapenhandel med en av världens absolut värsta diktaturer. Det samarbete man diskuterar är långtgående. Man talar till och med om gemensam militär träning.

Nu hörde vi alldeles nyss utrikesministern plädera för tätare relationer med Saudiarabien utan att göra undantag för säkerhetspolitiska eller militära frågor. Jag citerar ur svaret:

”Sammantaget är Saudiarabien ett land med vilket samarbete och utbyte på olika nivåer och inom olika områden gynnar Sveriges utrikespolitiska intressen i bred bemärkelse.”

Detta är, herr talman, mycket anmärkningsvärt.

Jag inledde mitt anförande med det debacle som har uppstått kring morgondagens fotbollsmatch i Riyadh, men konstaterar att rosornas krig också förekommer i ett annat sammanhang mellan Sverige och Saudiarabien, alltså splittring inom socialdemokratin när det gäller vapenhandeln och det militära samarbetet mellan Sverige och Saudiarabien.

Prot. 2005/06:56
17 januari

Svar på
interpellationer

Detta kommer till uttryck i en artikel av Ulf Bjereld, professor i statskunskap, tillika förbundsstyrelseledamot inom den socialdemokratiska broderskapsrörelsen. Han skriver:

”SaudiArabien är i dag otvivelaktigt en av världens mest hårdföra diktaturer och där de mänskliga rättigheterna kränks i förskräckande omfattning. Den politiska repressionen och kvinnoförtrycket kombineras med halshuggningar, spöstraff och stympningar. Ett fördjupat svenskt militärt samarbete med SaudiArabien bidrar till att legitimera förtrycket och innebär ett svek mot det saudiarabiska folket. En omfattande svensk vapenförsäljning gynnar inte heller den politiska utvecklingen i Mellanöstern. Ju mer vapen som säljs till diktaturer och andra stater i området, desto större risk för kapprustning och ökad instabilitet.”

Men utrikesministern tycks inte förstå eller inse att militärt stöd till en diktatur, hur mäktig den än är, bidrar till extremism och instabilitet som i längden kommer att hota oss alla.

Det är alltså så att SaudiArabien upprustar enormt. Mellan 2001 och 2004 gick över 30 % av SaudiArabiens budget till försvar och säkerhet. Bara 2003 köpte man vapen för 5 miljarder dollar. Det är den biten av kakan som Socialdemokraterna är intresserade av. Då faller tyvärr mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik i skymundan.

Anf. 18 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Hur vi ska förhålla oss till länder som är diktaturer och länder där mänskliga rättigheter kränks varje dag är en återkommande fråga som vi har att ta ställning till. Ibland leder den till att vi drar slutsatsen att det bästa är att isolera landet så mycket som möjligt, klippa av alla relationer och inte ha några kontakter med landet i fråga.

Under årtionden av provande av olika typer av politik har vi kommit till insikten att isolering sällan leder till en positiv utveckling i en diktatur och i ett land där mänskliga rättigheter kränks. Det är tvärtom genom att vi fortsätter att upprätthålla relationer, utvecklar relationer, skapar förutsättningar för olika delar av ett samhälle att möta andra delar i det samhälle där vi anser att det behöver komma till förändringar som det så småningom kan ske förändringar.

Vi ser en del ganska positiva exempel på hur man kan undergräva diktaturer och kränkningar av mänskliga rättigheter genom ett idogt arbete som förutsätter kontakter av alla de slag. Inte minst är det handelsförbindelser som ofta leder till att samhällen öppnar sig och blir påverkade av omgivningen.

För att kunna framföra till exempel kritiska ståndpunkter och ibland hård kritik till ett land krävs det att man har en relation till det landet. Ju mer av relationer man har på olika områden där ett visst förtroende har skapats, desto större möjligheter har man att framföra de kritiska ståndpunkterna.

När det gäller mänskliga rättigheter är det högprioriterade frågor för Sverige i alla relationer internationellt. Det ger oss möjligheter, när vi bygger upp relationer till andra länder, att vara väldigt tydliga i vad vi anser om behovet av demokrati och mänskliga rättigheter. Detta gäller också SaudiArabien.

Det är därför Sveriges engagemang för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna kommer att fortsätta, liksom vi kommer att fort-

sätta insatser för handels- och investeringsfrämjande, kulturella, sportsliga och andra åtgärder. Det är det enda sättet vi tror att vi i längden kan förändra förhållandena, för kvinnor, för barn, för minoriteter, för sexuellt avvikande personer och för alla de andra grupper som lider under diktatur och icke-respekt för mänskliga rättigheter. Det är Sveriges politik. Om det råder dessutom stor enighet.

Jag reagerar på att det sägs att mänskliga rättigheter sätts på undantag till förmån för vapenhandel. Vapenhandeln och vår försäljning av vapen är hårt reglerade av beslut som riksdagen har lagt fast och riktlinjer som vi gemensamt är överens om. Varje enskilt fall blir prövat, huruvida det med hänsyn till den lagstiftning och de principer vi har är möjligt att genomföra någon sådan handel. Det är aldrig så att mänskliga rättigheter åsidosätts till förmån för vapenförsäljning.

Anf. 19 CECILIA WIKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag tror inte att svenska folket uppskattar att Sverige och Saudiarabien ska samarbeta militärt, som ländernas försvarsministrar kom överens om den 15 november.

I dag har vi ett fotbollslandslag på plats i Riyadh. I morgon kan det innebära att våra ungdomar, pojkar och flickor som gör värnplikten, skickas dit för militär träning. I det pressmeddelande som Leni Björklund skickade ut den 15 november nämns militär träning som en av de möjliga samarbetsfaktorer man kan tänka sig i framtiden.

Herr talman! Jag har två söner, i dag 8 och 14 år gamla, underbara pojkar. Jag vägrar tänka mig en framtid där de pojkarna ska skickas för att samarbeta med saudiska värnpliktiga eller saudiska soldater. Det vore orimligt, förskräckande och fullständigt oacceptabelt. Men jag har ännu inte hört utrikesministern säga att detta inte kan inträffa. Det är kusligt att tänka sig.

Jag tycker samtidigt att det är spännande att se att en tidning som socialdemokratiska Aftonbladet vågar säga att det länge har funnits ett glapp mellan reglerna för vapenexport och den politiska praktiken, att riktlinjerna för vapenexport slår fast att Sverige inte ska sälja till länder som kränker de mänskliga rättigheterna och att det är dags att vi börjar följa de reglerna.

Herr talman! I ett tal i New York för länge sedan, den 10 april 1957, sade en berömd svensk, nämligen Dag Hammarskjöld så här: ”Deklarationen om de mänskliga rättigheterna utgör en påminnelse om vad som måste vara den enskildes mål lika väl som regeringarnas: att i handling erkänna människans värdighet och okränkbarhet.”

Detta är allvar, och någonstans tycker jag mig se att det fattas en sammantagen, sammanhållen bild från utrikesministern och regeringen. Lära och liv måste sammanfalla. Ord och handling måste bli ett. Man kan inte säga en sak och göra någonting annat. Man kan inte påstå att vi på alla sätt vidmakthåller de mänskliga rättigheterna i utrikespolitiken när vi samtidigt skriver långtgående samarbetsavtal med världens största diktatur, en av världens absolut värsta.

Demokratikriterier måste införas i svensk vapenexport. Det skulle innebära en tydlig väg mot demokratisk utveckling och tydliga krav på detta och hindra den typen av omoraliska affärer som regeringen kan vara på väg att genomföra. Men även inom nuvarande svensk krigsmate-

rielexport är Saudiaffären djupt tvivelaktig. Och jag menar att inte en enda vuxen svensk mamma eller pappa kommer att kunna tänka sig att med förtjusning se ett scenario där våra svenska ungdomar bedriver militär utbildning tillsammans med diktaturstaten Saudiarabiens militära utbildning.

Faktum är att i den officiella utrikespolitik som regeringen har formulerat och som riksdagen har godkänt ligger det hela tiden i botten att vi ska främja mänskliga rättigheter. Folkpartiet vill absolut stoppa export av vapen till diktaturer som förtrycker medborgare. Det kräver en tydligare lagstiftning. Det är oacceptabelt att vi lovsjunger mänskliga rättigheter men prioriterar dessa näringspolitiska intressen som utrikesministern alldeles nyss än en gång gav uttryck för. Därför vill vi införa ett demokratikriterium som förhindrar Sveriges framtida export av krigsmateriel till diktaturstater.

Herr talman! Jag frågar igen utrikesministern: När kommer detta att införas, och varför har det inte redan skett?

Anf. 20 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Sverige följer givetvis de regler som vi har för vapenförsäljning, och om dessa regler finns det stor politisk enighet. Och det finns ingen anledning att tro att en vapenförsäljning som skulle strida mot svensk lagstiftning och de grundläggande principer som den bygger på över huvud taget kan äga rum.

Samförståndsavtalet på försvarsområdet har en paraplykaraktär. Där finns uppräknade områden som kan komma i fråga för samarbete. Det handlar om logistik, utbildning, teknologiöverföring, forskning, sjukvård och annat. Överenskommelsen öppnar alltså vägar för att vidare diskutera olika samarbetsmöjligheter. Men det binder inte vare sig regeringen, Försvarsmakten eller industrin och naturligtvis inte de myndigheter som har att fatta beslut om vapenförsäljning. Vad detta samarbetsavtal faktiskt kan leda till för samarbete på försvarsområdet föreslår jag att Cecilia Wikström diskuterar närmare med försvarsministern.

Anf. 21 CECILIA WIKSTRÖM (fp):

Herr talman! Det var faktiskt så att interpellationen ställdes till försvarsministern.

Det stora och allvarliga problem som jag tror att hela svenska folket är intresserat av att ta del av och verkligen få mer information om är att regeringen har en varm relation till den saudiska diktaturregeringen. Detta är ett hån mot folket i Saudiarabien. Det är ett hån mot friheten, och det är att i en mening legitimera förtrycket.

Beskedet den 15 november om militärt samarbete länderna emellan kan bara tolkas som att Sverige stryker den saudiarabiska regimen med hårs. Det är beklämmande, det är paradoxalt och det strider mot den politik som vi har antagit. Det är allvarligt att Sverige på något sätt godkänner krigsmaterielexport till diktaturens Saudiarabien. Det innebär nämligen – jag säger det en gång till – att vi legitimerar brutalt förtryck av kvinnor och av olikstänkande.

Vet utrikesministern att Saudiarabien, vid sidan av Nordkorea, är det enda land i världen där man inte tillåts vara kristen, hindu, buddist eller jude? Det är förbjudet. Till och med att ha en annan uppfattning och en

annan tolkning av islam än den wahabitiska är belagt med straff och inte sällan dödsstraff.

Detta är den hemskaste diktaturen som finns i världen när det gäller att begränsa människors frihet.

Man kan åter ta exemplet som handlar om fotbollsmatchen i morgon. Inte en enda kvinna får vara där. Vad är det för något när de en gång kan få se svenska killar på planen? Jag förväntar mig att de svenska fotbollsspelarna på något sätt kommer att säga att de saknar kvinnlig publik i Riyadh. Det tycker jag att utrikesministern också ska säga högt här i kammaren, så att de får den uppmaningen inför matchen i morgon.

Anf. 22 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Herr talman! Jag tror att det är väldigt uppenbart inte minst för människorna i Sverige men även för människor i stora delar av världen att Sverige inte accepterar diskriminering, vare sig av kvinnor, barn, sexuellt avvikande och andra religioner än den som är etablerad i ett land. Det är en mycket grundläggande politik som Sverige för i alla sina relationer med resten av världen.

Det är inte, som Cecilia Wikström tycks tro, svensk politik att isolera oss från de länder där det bedrivs en politik och där det finns förhållanden som vi reagerar starkt emot. Tvärtom, som jag försökte förklara inledningsvis, har vi genom historiens gång lärt oss att det bästa sättet att försöka få förändringar till stånd är att säkerställa att man har en relation till det land där det förekommer förtryck och övergrepp mot mänskliga rättigheter. Det är då som man har en chans att reagera och att framföra vår uppfattning och i samarbete också kunna ställa krav på förändringar och visa på att en fortsatt utveckling av en relation förutsätter att det sker förändringar.

Det är därför som Sveriges röst när det gäller diskriminering och respekten för de mänskliga rättigheterna är så stark. Det är för att vi samtidigt visar vår vilja att samarbeta även med dem som har andra uppfattningar än vad vi själva har. Det har varit svensk politik under lång tid, och om det har det funnits en väldigt bred enighet i den svenska riksdagen. Och låt mig återigen understryka att detta samarbete inte innebär att vi säljer vapen till länder som är diktaturer eller vilkas sätt att använda dessa vapen vi inte kan acceptera. Det är samtidigt också alldeles glasklart.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2005/06:162 om den svenska vargstammen

Anf. 23 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Runar Patriksson har frågat jordbruksministern hur hon avser att besvara frågan huruvida vargutplantering har förekommit i Sverige.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Prot. 2005/06:56
17 januari

*Svar på
interpellationer*

På Runar Patrikssons fråga finns ett mycket enkelt och tydligt svar. Svenska myndigheter har inte gjort eller varit delaktiga i någon utplantering av varg. Det finns inte heller någon kännedom om att andra planterat ut varg eller att vargar rymt från svenska djurparker. Den enda flyttning av varg som skett i modern tid utfördes under år 1984 av den så kallade Skånevargen. På grund av de problem som uppstod av dess närvaro i södra Skåne samt att Naturvårdsverket bedömde att den befann sig i en olämplig biotop beslutades att vargen skulle infångas och släppas ut på annan plats. Vargen infångades och transporterades till Dalarna och släpptes. Vargen vandrade dock söderut igen och sköts slutligen i Halland.

Runar Patriksson hänvisar till att det pågår en efterforskning bland annat på privat initiativ i Sverige om hur vargstammen kunde byggas upp så snabbt från en nollsituation. Vilket privat initiativ Runar Patriksson syftar på är oklart. Jag tycker att den redovisning som lämnats av forskare inom det norsk-svenska forskningsprojektet Skandulv tydligt visar hur den skandinaviska vargstammen har utvecklats.

Vargen skiljer sig från de andra stora rovdjursarterna i Sverige genom att kunna få stora kullar årligen. Den tillväxt om ca 25 % som skedde i den skandinaviska vargstammen under flera år under 1990-talet är därför inget onaturligt. På andra ställen i världen där vargen har återkoloniserat tidigare utbredningsområden har man konstaterat en tillväxt som varit betydligt större.

När vargen fridlystes i Sverige år 1966 bestod den skandinaviska vargstammen av en handfull individer, och någon föryngring skedde troligen inte under en dryg tioårsperiod. År 1983 föddes i gränstrakterna mellan Sverige och Norge en vargkull i norra Värmland för första gången på över hundra år i denna del av Skandinavien. Trots att detta par fick kullar flera år i rad ökade inte vargstammen. Stammen höll sig under tio individer. Det var först när det skedde en föryngring även i Jämtland som stammen växte till. Genom analyser klargjordes att hanen i det nya paret hade invandrat från den finsk-ryska stammen. Detta anser man numera blev avgörande för vargstammens vidare utveckling i Skandinavien. Etablering av nya revir har huvudsakligen skett i närheten av redan befintliga revir, vilket även iakttagits på andra håll i världen, för en växande vargstam och vad som ofta också gäller beträffande de övriga stora rovdjuren.

I samband med ett tv-program i norsk tv under år 2003 lämnade Naturvårdsverket en redovisning beträffande utplantering av varg i Sverige. Jag vill rekommendera denna redovisning från Naturvårdsverket, om Runar Patriksson inte tidigare har tagit del av den. Redovisningen visar att ryktesspridning om vargutplanteringar förekommit av och till men att de genomgående saknat grund. Genom att förse djur med radiosändare och utföra alltmer avancerade DNA-analyser har våra möjligheter att kartlägga och få ett djupare kunnande om de stora rovdjuren förbättrats högst avsevärt. Under 1990-talet aktualiserades frågan om utplantering med fokus på att utplantering skulle ha skett med hjälp av vargar frisläppta från djurparker. En genetisk analys gjordes då av de svenska djurparksvargarna för att jämföra djurparksvargarnas genetiska sammansättning med den hos de frilevande vargarna i Skandinavien. Undersökningen visade att något närmare släktskap inte förelåg. År 2002 redovi-

sade en forskargrupp från Sverige, Norge, Finland och Italien en studie av DNA från dagens vargar och från museiexemplar från år 1830 och framåt. Studien visar att de svenska vargarna alltid vandrat in från öster. Resultaten visar att påståendet att den skandinaviska vargstammen skulle härstamma från djur utsläppta från djurparker är felaktigt.

Sammanfattningsvis vill jag alltså poängtera att svenska myndigheter inte har gjort eller varit delaktiga i utplantering av varg. Det finns heller inte någon kännedom om eller belägg för att andra planterat ut varg eller att vargar har rymt från svenska djurparker.

Anf. 24 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Det är en intressant debatt vi nu är inne i. Jag tackar ministern för svaret, även om jag måste påstå att det är ett svar som vi har hört tidigare, vi som har jobbat med frågan länge. Tjänstemän på olika institutioner använder ungefär samma svar oavsett om man ställer en fråga till Länsstyrelsen i Värmland eller i en interpellationsdebatt i riksdagen. Men det hjälper inte.

Anledningen till att jag ställde frågan är inte att det är roligt och intressant att diskutera vargfrågan, utan det är trycket från folket. Det är inte en fråga som bara Runar Patriksson driver. I Värmland har Sveriges Television under den senaste tiden i programmen Reagera, en ny programserie, tagit upp just det här ämnet. Det har lett till ett ganska massivt angrepp på oss som jobbar med frågan där man frågar varför vi inte gör mer för att undersöka varför vargen kom tillbaka, hur det är med återkomsten, om det finns någon som helst grund att tro att det har skett på frivillig väg.

Det känns faktiskt lite märkligt att det helt plötsligt skulle ha dykt upp vargar i västra Värmland eller först och främst i norra Värmland, som har gått från Ryssland genom Finland och genom hela Sverige och inte observerats. Det vargar som nämns skulle sedan av en händelse ha råkat gå vägen genom Jämtland och tillbaka och träffat det värmländska paret och räddat återuppbyggnaden av en svensk vargstam. Detta tror inte alla på.

Vi har haft andra frågor där folket kräver regeringens klara besked, till exempel registrering under vissa tider och stympning av kvinnor. Vargen är ett inslag i den svenska glesbygdens fauna som har gjort att det har blivit svårare att leva och bo i svensk glesbygd. Hur det hela har gått till är ganska intressant. Rovdjurspolitiken i Sverige i sin helhet har ju havererat.

Jag har ställt en annan fråga i min interpellation som miljöministern inte alls nämnde, och det är frågan om att göra en ytterligare utredning. Det är mycket text och många ord i det svar som jag har fått, och som sagt har vi hört det tidigare. När jag går tillbaka till mina mejl i min dator och meddelanden i min telefon ser jag med vilken kraft många påstår sig veta mer.

Därför är grunden till min interpellation: Utred frågan en gång till med hjälp av en person som har stor neutralitet, som är kunnig på att utreda och som inger respekt. Med tanke på den inriktning som rovdjurspolitiken har i dag, där människorna inte ens får skydda sig och sina tamdjur mot vargen och där man åker i fängelse om man skyddar sitt

Prot. 2005/06:56

17 januari

*Svar på
interpellationer*

nionde får då vargen har tagit åtta, är det inte så konstigt om folk frågar sig: Är det inte vettigt att få reda på hur vargen kom till Sverige igen?

Anf. 25 VIVIANN GERDIN (c):

Herr talman! Jag representerar också Värmland, precis som Runar Patriksson, och jag vill verkligen understryka att vi alla riksdagsledamöter i Värmland ständigt lever med vargproblematiken. Det handlar om vargens ursprung, om vargens tillkomst och om tillväxt av vargstammen. Framför allt skulle jag vilja understryka: Hur hanterar vi tillväxten?

Den svenska vargstammens härkomst har varit flitigt diskuterad under åren. Det är någonting som vi också gjort i Värmland, som faktiskt är landets vargrikaste region.

Jag gjorde under 2002 en undersökning, och utifrån den undersökningen skrev jag sedan en motion. Jag hade en ganska bred kontaktbas av inte bara myndighetspersoner. Den undersökning som jag gjorde kan jag känna igen i svaret i dag från miljöministern.

Vilken härstamning vargen har är av stor betydelse med tanke på vissa uttalanden där man hänvisar till EU, som inte skulle tillåta jakt på varg om den anses utrotningshotad. Både i min motion och i dagens svar från miljöministern framgår det att den svenska vargen inte har sitt ursprung i en tidigare vargstam. Den anses alltså vara utdöd, och den vargstam som vi har i dag ska enligt en DNA-undersökning härstamma från österifrån invandrade vargar, från Finland eller Ryssland. I Ryssland vet vi att vargantalet är tiotusental. Ministern säger i sitt svar att studier visar att den svenska vargen alltid vandrat in därifrån. Det innebär, vilket jag vill stryka under, att de svenska vargarna, som nu vuxit så kraftigt i antal, skulle vara jaktbara därför att det inte finns någon risk för utrotning av vargstam i Skandinavien.

Från Centerpartiets sida tycker vi att det är väldigt viktigt att prata om varg eller rovdjur över huvud taget i ett skandinaviskt perspektiv och inte tala om antalet varg i Sverige och antalet varg i Norge. Djur rör sig över gränserna utan någon kontroll och vetskap om var gränserna finns.

Läget i dag är att vi har mellan 140 och 150 vargar i Skandinavien, de allra flesta i Värmland. Jag fick en uppdatering i dag på morgonen. Det finns väldigt många som hävdar att vi bör diskutera hanteringen, tillväxtökningen, flytta fokus till det i dag därför att vargen har så stor påverkan på människors vardag.

Även om vi inte har kommit upp till delmålet måste vi se till hur de verkliga livsförhållandena är för människor ute på landsbygden. Då tycker jag att vi ska börja diskutera: Hur ska vi gå till väga? Ska vi utöka jakten? Ska vi kunna jaga? Hur ska jakten ske? Vem eller vilka ska jaga? Vi ska också titta på diskussionen om inavel. Varför har man fäst så stor vikt vid att det skulle vara en fara för inavel när det gäller just vargen när flera andra djurarter inte är så känsliga för inavel?

Jag skulle vilja ha svar här i dag från miljöministern på hur hon ser på möjligheterna att framöver ordna en jakt som sker under ordnade förhållanden och också med någon form av naturbevakare eller representanter från länsstyrelsen som deltar, inte direkt i jakten men för att kontrollera att den sker på acceptabla villkor.

Anf. 26 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag skulle vilja inleda med att säga att jag tycker att det är bra att den här frågan diskuteras i kammaren i dag. Jag tycker att det är bra att den har tagits upp av Runar Patriksson och att det är ett uttömmande och bra svar som vi har fått av ministern i den här frågan.

Jag måste instämma med tidigare talare från Värmland och säga att den snart helt överskuggande och dominerande frågan i vårt län handlar om vargar, om föryngringar, om revir, om hur människor ska kunna få freda sina tamdjur. Därför är det också viktigt att vi debatterar frågan inte bara hemma i Värmland utan att vi också tar den hit till riksdagen.

Jag tror att det också finns ett väldigt starkt symbolvärde i att vi debatterar frågan här, för många människor känner att vargfrågan bryr vi oss inte om häruppe i Stockholm bara därför att det är en glesbygdsfråga. Det i sin tur leder till att många människor känner oro och inte känner tilltro till politiken.

Senare i vår kommer säkert andra delar, som Viviann Gerdin var inne på här, när det gäller tillväxtfrågor, jakt på varg och så vidare att debatteras här i kammaren. Det ska bli intressant att höra Lena Sommestad svara på Viviann Gerdins frågor, men vad jag förstår kommer vi att närma oss de frågorna då.

När en bonde som skyddade sitt tamdjur för en tid sedan fick sex månaders fängelse fick debatten på något sätt ny aktualitet, och motsättningarna, om de varit svaga förut, har nu blivit tydligare i den här frågan. Därför är det inte minst viktigt att den kommer upp i dag.

Jag tycker att det är väldigt bra att vi har fått ett så uttömmande svar från Lena Sommestad. Jag har också hört väldigt många rykten i den här frågan. Det är många som känner oro. Jag ser fram emot en fortsatt diskussion i den här frågan med alla berörda parter där alla känner att man ska kunna vara med.

Anf. 27 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag är väl medveten om den situation som råder i Värmland och de problem som många möter i takt med att vargstammen har vuxit till snabbt i Värmland där man har fått täta revir. Det förhåller sig så att det blir en större täthet innan vi kan få den spridning av vargen som vi gärna vill se i Sverige. Det här är vi väl medvetna om. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vargen är ett utrotningshotat djur och det ansvar som vi har att bevara de stora rovdjuren i Sverige, som det också finns en stor enighet om i Sveriges riksdag.

Låt mig först gå in på själva huvudfrågan i dag, utplantering av varg. Runar Patriksson säger: Vi har hört det här svaret tidigare. Min respons på det är att det är därför att vi självklart har samma svar nu. Vi kan berätta om hur det har gått till. Det har funnits varg. Det fanns fåtaliga vargar, och när vi sedan fick två par som hade kullar blev det starten för en tillväxt som inte alls är onormal. Den är välkänd, och vi har kunnat följa den med bland annat DNA-analyser. Forskarna har följt den väldigt noga. Vi har den här historien nu och vi kan berätta den, och den ska självklart vara likadan varje gång vi berättar den.

Jag tycker att det är viktigt att Runar Patriksson och andra som har en bred förankring och ofta diskuterar rovdjursfrågor snarare hjälps åt att

Prot. 2005/06:56

17 januari

*Svar på
interpellationer*

försöka titta på de svar vi har. Vi har en väldigt god databas och kunskap om detta. Jag tror att vi alla har mycket att vinna på att gå ett steg vidare.

Oavsett detta är den viktigaste frågan hur vi ska hantera dagens rovdjurspolitik. Jag tror att det vore bra om vi alltså kunde hjälpas åt att helt enkelt få slut på det som jag ser som en ryktesspridning. Jag tycker att vi har goda data, och jag inbjuder Runar Patriksson till att ta del av ytterligare information som vi har i de här frågorna. Jag känner mig trygg med den. Det är viktigt att vi nu går vidare och inte bidrar till att skapa ytterligare misstro, som jag tycker att Runar Patriksson gör när han misstror det här svaret och säger att det bara är samma gamla svar som vanligt. Ja, det är det svar vi har, och jag tycker att det är ett tillförlitligt och bra svar.

När det gäller rovdjurspolitiken i stort tog vi, som jag sade, för några år sedan i stor enighet beslut om att vi ska värna de stora rovdjuren i Sverige och om hur vi ska arbeta med detta. Därefter har det förts en ganska omfattande diskussion kring olika delar av rovdjurspolitiken och också kring jaktpolitiken.

När det gäller Viviann Gerdins fråga om effekterna av den snabbt växande rovdjursstammen i vissa delar av landet har jag aviserat att regeringen inom kort kommer att tillsätta en utredning som tar upp just hur det ser ut i de bygder som har haft en snabb tillväxt av rovdjursstammen, vilka problem och konflikter det har förorsakat, ur både sociala och ekonomiska aspekter. Man ska också på sikt se på möjligheten att göra justeringar i politiken för att den ska få en ökad legitimitet och få den att fungera bättre.

Inavelsproblematiken har att göra med att vi har en så liten vargstam som vi har. Det är också svaret på Viviann Gerdins fråga varför vi har problem med just vargstammen. Det är för att det är en liten population vi har. I takt med att vargstammen växer får vi större möjligheter att få en större genetisk variation. Får vi en större vargstam får vi naturligtvis också på sikt möjlighet att på ett annat sätt bedriva skyddsjakt på varg i större omfattning, på samma sätt som vi gör med andra rovdjursarter som har tillräckligt stora populationer. Jag tror att vi alla är eniga om att det vore mycket bra om vi kom upp i de nivåerna så att vi kan hantera förvaltningen av varg på ett sätt som mer påminner om hur vi arbetar med andra rovdjursarter.

Anf. 28 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Jag förstår på uttalandet från ministern att hon är lite ledsen för att jag driver den här frågan vidare. Jag tror faktiskt inte att hon ska vara det. Jag tror att det är bra att vi lyfter fram den här efter det tryck som har varit på alla oss tre från olika partier som tycker att vi måste gå upp i debatten i dag.

Kom ihåg vad som har hänt i Mora och i Falun under vårt riksdagsjullo! Vi vet ju att tusentals människor samlas i detta ärende. Det är vid dessa träffar som det också framkommer krav på oss: Gör någonting! Vi tror inte riktigt till hundra procent på vad som skedde vid inplanteringen.

Jag ska gå långt tillbaka i tiden. Det låter som om jag skulle vara våldsamt gammal. Men min farfar upplevde när vargen försvann från Värmland på 1870-talet. Min far var så gammal att han var född år 1900 jämnt. Han levde till 1980. Han fick då uppleva vargens återkomst och

tyckte att det var förfärligt. Han sade: Tänk när den försvann en gång i tiden. Då blev det helt andra livsbetingelser för oss som bodde uppe i skogen. Han berättade hur hans far kunde säga att viltet återkom och att man fick möjligheten att leva och bo i svensk glesbygd och eventuellt utnyttja jakten för att överleva. Det blev en stor skillnad när vargen inte längre fanns.

Snabbt upplevde vi på 60- och 70-talen att det hade kommit ett vargpar till norra Värmland utan att någon hade märkt någonting. Visst, det är klart att det leder till frågor.

Svaret är genomtänkt. Det är ingen tvekan om det. Jag misstänker absolut inte ministern för att på något sätt manipulera i svaret. Men om jag skulle ta fram mina tidningar här – om att Rödluvan ljuger och om Miljöcentrum – skulle jag kunna ha med mig en hel portfölj med saker som kommit efter att jag skrev den här interpellationen. Det handlar om människor, enskilda personer, som har skrivit om detta. ”Åtta av hans vargar rymde.” Det står ett och annat om det som vi nämnde, djurparksvargarna. Det står om enskilda människor som har stigit fram i det där norska tv-programmet. Jag tänker också på alla telefonsamtal som jag har fått under den här tiden av människor som säger sig veta att någonting har skett. Det är därför min interpellation leder fram till en vädjan till miljöministern: Gör en ytterligare utredning med en respektabel, kunnig utredare som djupdyker i frågan!

Till slut var det var ju faktiskt så att statsministern, för en gångs skull, redan i regeringsförklaringen sade att nu måste rovdjurspolitiken få en lösning. Då är ju utplanteringsfrågan nr 1 när det gäller vargsidan: Hur kommer vargen tillbaka? Nästa sida är: Ska vi lösa detta med 28 § nu? Ska vi få något besked från ministern? Är det så att vi ska gå i fängelse enligt 28 § när vi skyddar våra tamdjur i Sverige? Jag tror att det är miljöministerns sak att snarast möjligt ge besked i de här frågorna. Annars blir det ju en ny regering som får besluta om det som statsminister Persson lovade i årets regeringsförklaring i vargfrågan.

Anf. 29 VIVIANN GERDIN (c):

Herr talman! Vi är alla engagerade i vargfrågan, men vi har lite olika ingångar till det hela. Runar lyfter mycket fram utplanteringsfrågan, men jag tycker att det är lätt att vi fastnar i den diskussionen. Jag skulle faktiskt vilja att vi mer diskuterar hur vi hanterar dagens situation. Då handlar det om tillväxten av vargarna. Det är klart att i takt med att det blir fler vargpar ökar också antalet vargar, antalet kullar. Vargreviren ökar också.

År 1983 var första gången som man konstaterade att det kom varg till norra Värmland. Jag bodde i norra Värmland på den tiden, tre mil från det första vargreviret, i Nyskoga. Jag tillhörde inte de första som såg varg, men jag gjorde det bara något år efteråt. Då var det knappt att någon trodde oss när vi trodde oss ha sett en varg. Många ansåg att det var en hund vi hade sett.

Sedan vet vi också att varg rör sig över enormt stora områden. Jag tror faktiskt på det här att vargen kan ha kommit gående på egna ben från öststaterna hit till Sverige. Det visar också ett konkret exempel. Man har ju faktiskt haft en sändare på en varg, som gick från Gråfjäll i Norge, utanför Elverum, genom Sverige till finsk-ryska gränsen. Det är alltså en

Prot. 2005/06:56
17 januari

Svar på
interpellationer

ganska lång sträcka. Det gjorde den, och det var över huvud taget bara några få människor som hade sett vargen på den här sträckan. Det är klart att sommartid kan vargen röra sig över enormt stora områden, även i renbetesland, utan att den upptäcks. Det är snarare så att det mest är under den tid då det är spårsnö som den upptäcks.

Därför tycker jag återigen att vi ska diskutera hur vi hanterar det uppkomna läget. Jag anser inte att vargen är utrotningshotad. Vi bör titta på hur vi hanterar den framöver. Sedan vill jag också säga att jag har varit i kontakt med folk och fått reda på att den här norska undersökningen har lagts ned för att polisen i Norge inte har kommit fram till något nytt vad gäller inplanterad varg där. Men att vi har väldigt gott om varg i Värmland, och att den situationen är svår att hantera för många människor som är berörda av varg i det dagliga livet, vill jag att ministern tar på allvar.

Anf. 30 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag tror att en stor majoritet i den här kammaren är överens om att vi ska värna rovdjuren. Vi ska ha en bra rovdjurspolitik. Men vi måste ju också få acceptans hos alla människor för rovdjuren, framför allt hos dem som lever nära rovdjuren. Det är därför vi har den här typen av debatter. Då ligger ett väldigt stort ansvar på oss politiker, både på oss här i riksdagen och på regeringen och dess företrädare. Vi måste ta människors oro helt och hållet på allvar – det är riktigt. Men vi måste också lägga ett ansvar på oss själva, nämligen att inte bidra till onödigt ryktesspridning. Vi måste försöka hålla oss till fakta i de här frågorna och försöka hålla en så sansad och seriös debatt som möjligt. I längden vinner framför allt rovdjurspolitiken på det.

Anf. 31 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Runar Patriksson inledde med att peka på den utveckling vi har haft. Vi hade väldigt mycket varg i Sverige en gång i tiden. Det lär ha skjutits 500 vargar per år under tidigt 1800-tal. Fortfarande i slutet av 1800-talet var det kanske 100 vargar per år. Långt fram i tiden hade vi skottpengar på varg. Det är naturligtvis en stor förändring som sker. Jag har stor förståelse för att den här omställningen, som många människor har fått uppleva i sina egna liv, är svår. Det kan vara svårt att acceptera att vi nu ska ha en tillväxt av varg på det sätt som riksdagen har beslutat.

Det viktigaste då, där jag håller med Marie Engström, är att vi hjälps åt att hitta en konstruktiv väg framåt i den här frågan. Jag förstår att det är ett tryck underifrån när det gäller utplanteringsdiskussionen. Just därför hoppas jag att den här debatten och det här svaret kan bidra till att vi än en gång lägger fakta på bordet i den här frågan, alla de fakta vi har. Jag hoppas att Runar Patriksson också vill ta del av dem och bidra till att vi får en bra diskussion som blir framåtriktad kring hur vi ska gå vidare i rovdjurspolitiken.

När det gäller tillväxten är det alltså så som jag nyss sade till Viviann Gerdin, att vi har aviserat en utredning kring dessa frågor, effekterna av rovdjurens utbredning, för att se på bland annat förvaltningsfrågor. Jordbrukdepartementet har också aviserat förändringar i 28 § som handlar om jakten. Det kommer vi inom kort att presentera.

Jag ser fram emot en diskussion där vi går vidare utifrån de utgångspunkter vi har och som enligt min uppfattning är i hög grad gemen-

samma mellan riksdagens partier. När vi slog fast den sammanhållna rovdjurspolitiken fanns det en stor enighet. Det fanns inga reservationer. Det fanns ett par motioner som gick in på vissa detaljfrågor, men i huvudsak fanns det en enighet mellan partierna. Det tycker jag är en enighet som vi ska bygga på. Den handlade om att vi vill ha de fem stora rovdjuren i Sverige. Vi ska värna om dem. Enligt biologernas bedömningar är vargens överlevnad i Sverige inte säkerställd. Det är helt klart som vi ser det i dag. Det är fakta som vi utgår från.

Nu ska vi arbeta vidare med denna politik. Jag tror då att det är viktigt att vi ser detta som en gemensam uppgift. Jag kan notera, när Runar Patriksson säger att vi behöver en ny regering för att få en ny rovdjurspolitik, att vi hade Folkpartiet med oss i väldigt hög grad när vi fattade beslutet om den sammanhållna rovdjurspolitiken. Jag har inte noterat att Folkpartiet som helhet i dag har ändrat uppfattning. Folkpartiet har under lång tid väldigt starkt drivit naturvårdsfrågorna och även frågorna om rovdjuren. Jag ser fram emot att vi ska kunna samarbeta på ett bra sätt i riksdagen och försöka överbrygga de klyftor som har skapats.

Jag tror att vi alla tycker att det är olyckligt med de ökade motsättningar vi har haft under senare tid kring jordbrukspolitiken. Det är viktigt att vi nu försöker överbrygga dem. Vi lyssnar från regeringens sida. Vi kommer med initiativ. Det handlar om utredningar. Det pekar i första hand framåt. Jag tycker att det är det viktigaste just nu.

Anf. 32 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Jag vill mycket gärna understryka min vilja att se till att den här frågan kommer till en lösning. Men då måste regeringen och framför allt, tror jag, vår nuvarande miljöminister, komma ned till varglandet och släppa ned frågorna till både sina egna väljare och andra partiers väljare. Ett av rovdjurspolitikens största problem är nämligen ovani-frånperspektivet. Jag tror att folkets känsla av att själv inte ha någon makt över rovdjuren är det som hela tiden ställer oss politiker inför kravet att driva frågan vidare, för det är ju bara vi elva från Värmland som har möjlighet att ställa interpellationer.

Man känner att vargen har makten över människan i stället för att människan har makten över vargen. Därför tror jag att det är viktigt för regeringen att tänka på att rovdjurspolitiken, och kanske framför allt vargpolitiken, flyttas till en lägre nivå – ned på länsstyrelsenivå och därifrån kanske ut på viltvårdsområdesnivå. När det gäller stammen av djur, både rovdjur och andra djur i vår fauna, har de svenska jägarna och folket i svensk glesbygd ju bevisat att de kan sköta om den. Men så länge det kommer in rovdjur som man inte har någon makt över och de får härja fritt, och det i sin tur innebär att de som bor i glesbygden och skyddar sina tamdjur får sex månaders fängelse, är rovdjurspolitiken en katastrof.

Anf. 33 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag hörde två signaler, först en som andades en vilja att vara konstruktiv och samarbeta och därefter en sågning av rovdjurspolitiken som katastrof. Jag menar att vi har en rovdjurspolitik som är en mycket bra utgångspunkt för fortsatt arbete. Det finns på många områden skäl att se över till exempel förvaltningsfrågorna. Det kommer vi också

att göra. Samtidigt tror jag att vi måste ha ett närmande från andra hållet, att ha respekt för och insikt om att det här är ett uppdrag som vi har i Sverige. Vargen är ett av våra rovdjur. I andra delar av världen har man andra rovdjur som man måste värna om. Ibland är det bekymmersamt och ställer till stora problem. Vi har ett ansvar för att tillsammans lösa dem.

Det är viktigt att det här inte blir en uppifrån styrd fråga. I en mening är det ett resultat av att vargen varit så fåtalig som den faktiskt varit. Vi har ju en linje i svensk förvaltning som innebär att vi ofta har det på regional nivå, så långt ned som möjligt. Det gäller också för andra rovdjur. Problemet med vargen är att vi lite grann så att säga sitter i en räv-sax. Vi måste komma lite längre och få större förståelse för vikten av att värna vargen. Vi måste motarbeta och förebygga den illegala jakten. Vi måste få en trygghet i att det finns ett gemensamt uppdrag, att vi vill värna vargen. Det förtroendet ska vi börja bygga upp. Då tror jag att vi också kan gå vidare och hantera vargfrågorna såsom vi hanterar andra rovdjursfrågor och andra viltförvaltningsfrågor.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2005/06:167 om ammunitionsindustrin och bly i ammunition

Anf. 34 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Runar Patriksson har frågat näringsminister Thomas Östros vilka åtgärder han avser att vidta, som leder till ett nytt förslag i regering och riksdag innebärande att ammunitionsindustrin i Sverige får mer tid att forska, samt under tiden tillverka blykulor, tills ett jämbördigt alternativ till bly i jaktammunition har hittats. Arbetet i regeringen är fördelat så att det är jag som svarar på interpellationen.

Låt mig börja med att säga att bly är en metall som är skadlig för miljön. På grund av detta och att bly fortfarande sprids i miljön, behöver ett arbete bedrivas för att begränsa användning och spridning av bly.

Regeringen och riksdagen har därför inom ramen för miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö beslutat att nyproducerade varor ska så långt det är möjligt vara fria från bly senast år 2010. Beslutet att avveckla bly i ammunition till 2008 är ett led i detta arbete.

Frågan om ammunition som innehåller bly innefattar många olika aspekter. Jag tycker att det är viktigt att frågeställningen blir ordentligt belyst, och regeringen beslutade därför i juni 2005 att uppdra åt Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen att utreda konsekvenserna av bland annat de kommande förbuden mot ammunition som innehåller bly.

I uppdraget ingår att myndigheterna ska titta på relevanta aspekter av förbuden som till exempel faktisk miljöpåverkan av blyammunition i dag och på längre sikt i relation till övriga spridningskällor av bly, samt tillgänglighet av godtagbara alternativ till blyammunition som är acceptabla ur etiskt, ekonomiskt, säkerhetstekniskt och miljömässigt perspektiv, i dag och på längre sikt.

Det gläder mig att, som Runar Patriksson skriver, Norma AB, och andra intresserade, forskar med full kraft för att hitta fungerande alternativ. Förhoppningsvis finns det en lösning på detta problem inom en inte alltför avlägsen framtid.

Den del av myndigheternas uppdrag som gäller bly i ammunition ska redovisas till regeringen senast den 31 oktober 2006. När myndigheterna har överlämnat utredningen kommer regeringen att ta ställning till vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas avseende förbudet mot bly i ammunition.

Anf. 35 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Tack för svaret, ministern. Den här gången är jag nog ännu mer kritisk till frågan som sådan än i den förra interpellationsdebatten eftersom den berör så mycket. Det gäller två viktiga saker. Dels handlar det om industriell verksamhet i svensk skogs- och glesbygd, och det var därför jag ställde frågan till näringsministern. Dels handlar det om blyets medverkan i jakten. När det gäller dödandet under jakten, den etiska jakten, ligger detta naturligtvis hos miljöministern.

Nu är det miljöministern som svarar och vi tar diskussionen, men jag tycker nog att det svar jag fått är fyllt av intetsägande ställningstaganden utan framtidsvisioner för vare sig industrin i Åmotsfors eller för etisk jakt i Sverige. I stället är svaret att man inte bryr sig om vad som sker med industrin i svensk glesbygd, att man tillsatt en utredning och sedan får det bli som det blir. Men en sak kan vi väl vara överens om, miljöministern, nämligen att vi ska ha jakt i Sverige, eller hur?

Vad jag förstår är det allas strävan att vi ska hitta någon form av alternativ till blyet. Om jag går tillbaka i mitt liv, på samma sätt som i den förra interpellationsdebatten, minns jag för egen del uppväxten i en sportaffär på glesbygden under 50- och 60-talen. Där var det oerhört viktigt med jakt, och ammunition och gevär var en stor försäljningsvara. Jag är alltså uppväxt med att det var viktigt för folket.

Det jag under den tiden upplevde var utvecklingen av ammunitionens anslagsenergi. Så fort det kom fram något nytt på ammunitionssidan, något som dödade effektivare och säkrare, blev det en succé. Redan då var Norma en stor fabrik i vårt område, och den betydde mycket för utvecklingen av jaktammunition. Det har också visat sig att de satsat mycket pengar på utveckling av denna på många sätt viktiga produkt för Sverige. I dag diskuterar vi dock just jaktammunition.

Jag har forskat runt i de nordiska länderna; jag sitter ju i Nordiska rådetets näringsutskott. Jag har också försökt se på övriga Europa, och jag hittar inget land där man ställer samma fråga. Det skulle vara intressant att höra från miljöministern om man vid de nordiska ministermötena eller i Europasamtalen tar upp denna fråga och om det finns något mer land som har dispens till år 2008. Kom ihåg att det snart inte är mer än två år kvar tills fabriken med 120 anställda måste ha ställt om, lagt ned eller på något annat sätt förändrats på grund av att vi tagit ett politiskt beslut som vi egentligen har dålig grund för.

När det gäller miljösidan vid jakt med blyammunition har jag vid många träffar med miljöfolket i riksdagen inte kunnat komma fram till annat än att den blyspridning som sker i naturen vid jakt med blyspets har försumbar miljöpåverkan.

Prot. 2005/06:56
17 januari

*Svar på
interpellationer*

Min fråga är: Har inte regeringen och miljöministern några tankar på att snarast ge ett besked om ändring av tiden när det gäller dispens för blyammunition?

Anf. 36 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! En ganska vanlig fråga som jag får hemma i Värmland när jag är ute är frågan om hur det kommer att gå med blyet i jaktammunitionen. Jag får också ofta höra synpunkter om att man har tillsatt en utredning efter det att beslutet har fattats. Det är liksom en felvänd ordning. Det borde naturligtvis först göras en konsekvensanalys och sedan fattas ett beslut om hur man gör inför framtiden.

Jag ville delta i debatten därför att jag har fått den här frågan från många håll. Jag har också motionerat i ämnet flera gånger. Det finns några saker som jag vill kommentera i miljöministerns svar i interpellationen.

Precis som ministern anger i sitt svar så är det ur miljösynpunkt önskvärt att minska användningen av bly i samhället. Självfallet ska ett målmedvetet arbete bedrivas för att både begränsa användningen av bly och spridningen av detsamma i naturen. Men just beslutet att helt förbjuda blyhaltig ammunition var illa underbyggt, vad jag kan förstå av resonemanget här. På annat sätt kan jag inte heller tolka det hela när regeringen beslutade förra året att uppdra åt Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen att utreda konsekvenserna av förbuden mot ammunition som innehåller bly.

Vad jag kan förstå finns det andra, större miljöproblem när det gäller bly, till exempel nedfallet och även avfallet i naturen. Är det inte bättre att fokusera mer på de problemen jämfört med det som vi nu pratar om när det gäller ammunitionen? Det skulle vara intressant att få höra en kommentar om det – alltså ”problemet” på det här området i förhållande till de andra problem som finns.

Frågan om ammunition som innehåller bly innefattar många aspekter, som miljöministern också skriver i svaret. Jag tänker förstås på miljöaspekten, som har berörts, kontra den säkerhetsmässiga och den jaktetiska aspekten, som också Runar var inne på. Den borde lyftas fram mycket mer.

Det finns ju en anledning till att just bly används i ammunition. Metallen är mjuk och den har hög densitet. Det gör att kulan får en hög anslagsenergi mot djurkroppen. Mjukheten gör att kulan fläks upp och orsakar maximalt dödande verkan. Vad jag kan förstå innebär alla andra typer av spetsar sämre möjlighet att avliva ett djur snabbt och effektivt.

Min slutsats blir att miljövinsten av att förbjuda blyammunition på fast mark är liten och inte väger upp intresset av att minimera bytesdjurets lidande. Av den anledningen ska ingen tidsgräns sättas för jakt med blyammunition förrän i alla avseenden fullgoda alternativ finns.

Låt oss bara blicka framåt ett ögonblick. Runar var också inne på det här. Vi tänker oss att den konsekvensutredning som nu pågår visar att det inte finns något bra alternativ till blyammunition. Samtidigt går vi mot tiden för ett totalförbud för ammunitionen. Vad gör miljöministern då?

Anf. 37 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig först säga att jag tycker att vi ska ha jakt i Sverige; där är vi eniga. Jag tycker också att det är viktigt att vi samtidigt som vi främjar jakt har ett starkt natur- och miljöintresse som vi ska värna. Det gläder mig att frågan om miljöaspekten också kom upp här i slutvändan.

Vi har två intressen som har stått emot varandra. Det handlar både om miljövard och om jaktetik. Det kan vara viktigt att vi kommer ihåg bakgrunden till att beslutet fattades. Det fanns en bred majoritet i riksdagen för beslutet. Sättet är inte alls märkligt. Så här arbetar vi mycket ofta, inte minst inom kemikaliepolitiken. Med en ganska rejäl tidsrymd pekar vi ut ämnen som bör fasas ut därför att de är skadliga för miljö och hälsa, därför att de har vissa inneboende egenskaper och därför att de är ämnen som vi inte vill ha spridning av i naturen. Ett sådant beslut är nödvändigt för att vi ska få i gång ett arbete med alternativ.

På det här sättet fattades också beslutet om att fasa ut bly i ammunition. Vi kan i efterhand se att det fanns en kanske alltför optimistisk syn på detta. Efter hand har bland annat de jaktetiska problemen blivit uppenbara när det gäller blyammunition.

För mig är det viktigt att vi nu utreder frågan ordentligt innan vi fattar ett nytt beslut. Framför allt ska vi samla ihop den kunskap som vi har på ett systematiskt sätt och lägger den till grund för beslut. Det är det som vi nu gör. Jag tycker till skillnad från Runar Patriksson att det är viktigt att ha en förutsättningslös ingång i utredningen.

Vi har bett utredningen att titta på frågorna. Vad är möjligt? Vad vet vi? Hur kan vi hantera detta? Jag kommer att vänta till oktober innan vi går vidare med ytterligare beslut.

När det gäller den industriella verksamheten i glesbygden är det självklart att vi vill se en sådan verksamhet och ett aktivt näringsliv. Som jag förstår det kan bolaget i Värmland till och med gynnas av den utveckling som vi ser. Det här är ju en möjlighet som man uppenbarligen redan har tagit till vara när det gäller att utveckla innovationer på området.

Det finns intresse för detta även i andra länder. Danmark har ett liknande förbud som Sverige har. Andra länder har det inte. Det är inte heller särskilt märkligt, för Sverige ligger tidigt i i stort sett alla frågor som gäller utfasning av giftiga ämnen, kemikalier och tungmetaller. Där är vi vana att ligga i fronten.

Det innebär också att vi kan få anledning till omprövning och självvrannsakan ibland. Det ägnar vi oss åt nu. Jag inväntar därför den rapport som kommer i oktober. Därefter kommer vi att gå vidare. Vi kommer självfallet att fatta de beslut som krävs för att svensk jakt ska fungera i fortsättningen samtidigt som vi tar de hänsyn som vi måste ta till naturvården och miljön.

Anf. 38 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Detta öppnar för en del positiva saker i miljöministerns svar just nu. Det som jag tror att vi nu måste ta på allvar är just dispensdatumet. Några av oss lever i svensk glesbygd och råkar ha en industri där, som vi nu värnar både med arbetstillfällen och annat. Det är ju ingen fara att göra det med miljöministern i den här frågan eftersom vi är överens om att jakt ska bedrivas på ett jaktetiskt riktigt sätt.

Prot. 2005/06:56

17 januari

*Svar på
interpellationer*

I dag har vi inte något alternativ till blyet. Det innebär att så länge som vi inte hittar ett etiskt bättre alternativ för jakt än blyspets så måste det få användas. Det finns tydligen *ett* land, Danmark, som är på väg mot samma mål men inte något mer land i hela Europa.

Jag tycker att det borde vara en liten sak för regeringen och miljöministern att gå fram i talarstolen och ge ett positivt besked till Värmland, till Åmotsfors och till jägarna i Sverige och säga att det är självklart att vi så snart som möjligt ska fatta ett nytt beslut om dispenstiden den 1 januari 2008. Vi kan till exempel säga år 2012.

Vi vet – vi som till exempel sitter i länsstyrelsen och jobbar med företagsamheten i våra län – att det pågår forskning och att det finns medel för forskning i länen och Åmotsforsfabriken och andra fabriker i Sverige. Jag var och besökte en annan fabrik för inte så länge sedan som jobbar med samma problematik. Alla sliter med samma fråga och väntar på att bli den som löser problemet. Men detta får med all säkerhet ingen lösning under år 2006. Då kommer år 2007, och så är det den 1 januari 2008.

Här sitter någon och är chef för ett företag. 120 personer jobbar med det här. De ska göra sina maskiner i ordning och investera. Men de har inget beslut eller besked om vad som gäller. Jag är helt övertygad om att både jägarna, ammunitionsindustrin och alla vi politiker är överens om att vi ska jobba för att skapa alternativet.

I dag handlar det om det här: När vi ingen annan lösning finner och när vi nu är överens om etisk jakt så ska vi ge ett besked till en industri, även om den råkar ligga i svensk glesbygd, om att det här inte får ske. 120 arbetstillfällen i Åmotsfors motsvarar 12 000 i Stockholm.

I november, närmare bestämt den 9 november, träffade vi statsminister Persson i Bankhallen. Vi var ett tiotal människor från Åmotsfors. Vi passade på att få ett kort samtal med statsministern, och jag vill säga att han är mycket duktig på att ställa upp och prata med gäster här. Vi tog kort upp den här frågan, och även han tyckte att det inte är tillfredsställande att en sådan fråga inte får sin lösning. Det vore kanske lämpligt att påtala det vid nästa regeringsmöte, fru miljöminister.

Anf. 39 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Låt mig först säga några ord om forskningen och utvecklingen. Jag vet att industrin forskar och utvecklar för att hitta fungerande alternativ. Ministerns svar andas ju en optimism när det gäller en lösning på det området. Det är bra att vara optimistisk, men efter att ha frågat industrin om detta är jag faktiskt inte lika optimistisk på det här området.

Risken finns, precis som Runar Patriksson nämner i sin interpellation, att den svenska ammunitionsindustrin slås ut, för att inte tala om jaktens möjligheter.

Sedan kan jag inte låta bli att komma tillbaka till att det är klart att det hade varit bäst om vi hade fått en konsekvensanalys innan beslutet fattades och inte efter, när beslutet är fattat med datum och allt.

Sedan skulle jag vilja höra lite mer om vad ministern säger om de andra blyhoten. Det låter som om detta är en enormt stor fråga. Jag tycker inte att det är det i förhållande till andra stora miljöfrågor när det gäller bly.

Jakten är ett viktigt inslag i skogslänens livsmönster, precis som har sagts här. Den är också ett viktigt näringsinslag. Men det är också viktigt att jakten bedrivs på det etiskt bästa sättet. Därför delar jag uppfattningen att det är oansvarigt av regeringen, både ur ett jaktetiskt perspektiv och ur ett näringslivsperspektiv, att förbjuda jaktammunition med bly till dess att det finns ett bättre alternativ. Slutsatsen blir, precis som jag sade förut, att miljövinsten av att förbjuda blyammunition på fast mark är liten och inte väger upp intresset att minimera bytesdjurets lidande. Därför ska det inte finnas någon tidsgräns.

Jag vill också avsluta med att be om ett besked om att det här förbudet ska skjutas fram till dess att vi har en ordentlig konsekvensanalys och till dess att det finns ett alternativ. Det vore bra om miljöministern kunde säga här i dag att år 2008 inte längre är aktuellt.

Anf. 40 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig först säga att sommaren 2005 tillsatte jag den utredning som bland annat ska utreda den frågeställning som nu togs upp. En av de frågor som utredningen ska ta upp är om miljövinsten inte är så stor att den uppväger de jaktetiska problemen. Vi lät slutdatumet 2008 ligga kvar. Utredningen kommer att arbeta snabbt. Den har i dag betydligt mer kunskap och erfarenhet att utgå ifrån än vad man skulle ha haft om man hade inlett en sådan här utredning tidigare. I oktober, när vi har utredningens svar, kommer vi att gå vidare med beslut. I dag tänker jag inte lämna några ytterligare besked när det gäller tidsgränsen. Tills vidare ligger vi kvar på den tidsgräns som vi har haft under många år.

Låt mig säga att frågan om andra blyhot är viktig. Det är också en av de frågor som utredningen ska titta på. Är det rimligt att satsa så mycket på att just fasa ut blyhagel? Hur ser det ut i relation till andra blykällor? Vi vet att spridningen av organiskt bly tveklöst är allra farligast. Vi vet att det också finns annan blyanvändning. Det finns skäl att se över hela blyanvändningen när vi nu fattar det här beslutet om bly. Det ingår i utredningen, så det kommer vi att se närmare på.

Jag sade att det är självklart att vi vill värna om Värmlands näringsliv, precis som vi vill värna om näringslivet i alla delar av Sverige. I den fråga jag har fått står det också att Norma AB har export till hela världen. Jag tror knappast att Norma står och faller med ett besked i dag. Sverige är inte den enda marknaden. Om vi bestämmer oss för att fasa ut bly till år 2008 är det därför att det finns alternativ som Norma AB kommer att kunna producera.

Låt mig också poängtera, eftersom glesbygden har varit ett genomgående tema i min debatt med Runar Patriksson här i dag, att olika delar av Sverige möter olika utmaningar när det gäller miljöpolitiken. Blyammunition har varit en stor fråga i glesbygderna. Det har jag stor respekt för. Det är en fråga som det har funnits anledning att diskutera. Väldigt mycket ny kunskap har kommit fram under hand. Den har vi lyssnat till och tagit till oss. Det är därför vi nu har en utredning och är beredda att se över detta ytterligare en gång.

Jag törs säga att miljökraven och miljöpolitiken kan vara betydligt tuffare att handskas med i andra delar av Sverige. Här i Stockholm har man till exempel problemet att man inte alltid kan bygga där man vill därför att luften är så förorenad och våra krav på luftkvalitet är sådana att

det kan vara problem att till och med göra en sådan sak. Jag tror inte att glesbygden är särskilt utsatt för den tuffa miljöpolitik som vi har i Sverige. Jag är väldigt stolt över den därför att den också är till glädje för oss alla, och det hoppas jag att också vår kemikaliepolitik ska bli i fortsättningen.

Anf. 41 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Herr talman! Tack ministern! Vi ska inte hålla på så mycket längre, men jag har ändå en sista vädjan. Det är klart att det är svårt att få en minister att ge ett besked i en interpellationsdebatt, men jag tycker att det är någonting som man borde börja tänka på. Vi som sitter här i riksdagen är också valda ombud för Sveriges folk. Vi tar inte upp interpellationsfrågor bara för egen del för att få en statistik på hur många interpellationsdebatter vi har, utan det är angelägna ärenden.

Det var bra att miljöministern sade att det känns som om vår debatt lite grann har handlat om glesbygden gentemot storstaden. Det är klart att vargens inträde och jaktens förutsättningar är viktiga frågor i svensk glesbygd, och det gäller inte minst arbetstillfällena. De vi har värnar vi om, och då får inte politiker fatta dumma beslut som innebär att man inte vågar investera eller rädda de arbetstillfällena som finns.

Därför vädjar jag i mitt slutliga inlägg till miljöministern: Fatta ett nytt dispensbeslut före oktober för att öka möjligheten att påskynda ytterligare investeringar för att hitta alternativ till blyet!

Jag tror att det är detta vi pratar om. Har industrin förutsättning att utvecklas vill de hitta alternativ. Men nu känner man hur det blåser i nacken genom politiska beslut, och det tycker jag att vi ska undanröja.

Anf. 42 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag tycker att vi har haft en bra debatt. Jag tycker också att det arbete som har skett på det här området har varit positivt. Det har inte nämnts här att vi är eniga om vissa saker på det här området. I dag har vi stålhagel, och vi är eniga om hur vi ska hantera jakt över våtmark till exempel.

Det föranleder mig att säga att när jag i dag säger att jag vill vänta på utredningen, gör jag det inte därför att jag inte vill ge positiva besked eller vara tydlig utan därför att jag tycker att det är viktigt att vi har den här kunskapen på bordet när vi går vidare. Om vi skaffar oss en gemensam bild av hur problemen ser ut både i vargpolitiken och när det gäller blyammunition och andra frågor kommer vi också att kunna lösa dem på ett bättre sätt. Vi närmar oss en betydligt mer samstämd bild när det gäller frågan om blyammunition. Det ska vi arbeta vidare med.

Jag hoppas att jägare i Värmland och på andra håll har uppfattat den signal som vi skickade i somras. Vi tar de här frågorna på allvar. Vi tar de jaktetiska frågorna på allvar. Vi tar frågorna om miljöeffekterna av bly i skogsmark på allvar. Vi tittar på detta och återkommer. Vi har ett öppet sinne för vilket resultat vi kommer att få.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 43 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! Carl-Erik Skårman har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att garantera att trängelskatten kommer tillbaka i form av ny infrastruktur till Stockholm som utlovats, samt huruvida det är jag med regeringen som krävt att skatten ska vara inbetald inom fem dagar.

Målsättningen att intäkterna från Stockholmsförsöket ska komma Stockholm till del i form av kollektivtrafiksatsningar har varit en självklar del i arbetet med Stockholmsförsöket ända från början. Redan i det första uppdraget från juni 2003 till regeringens förhandlingsman för försöket, Lars Eric Ericsson, står omnämnt att en del i uppdraget är att ta fram ett förslag till utformning av en överenskommelse mellan regeringen och berörda parter för återföring av intäkterna till länet i form av till exempel ökad turtäthet för busstrafiken eller utbyggda infartsparkeringar. En politisk överenskommelse har därefter gjorts mellan regeringen och den politiska ledningen i Stockholms kommun om att intäkterna från försöket med avdrag för avskrivningskostnader för investeringarna, ska återföras till Stockholms län i form av satsningar på kollektivtrafiken. Det jag framhöll i den artikel Carl-Erik Skårman refererar till var att vi rent tekniskt inte har några specialdestinerade skatter i Sverige, men självklart ligger den politiska överenskommelsen som riktlinje för arbetet i Regeringskansliet med att bereda frågan om återföringen.

Att trängelskatten ska vara betald senast den femte vardagen, den så kallade femdagarsregeln, framgår av lagen om trängelskatt. Lagen är behandlad och beslutad av riksdagen. I regeringens proposition om införande av trängelskatt utgick regeringen från Stockholmsberedningens delbetänkande som remissbehandlats, och samråd har skett med samarbetspartierna. Arbetet med propositionen skedde i nära samråd med representanter från Stockholms kommuns miljöavgiftskansli.

Anf. 44 CARL-ERIK SKÅRMAN (m):

Herr talman! Tack för svaret, finansministern! Jag är knappast överraskad över innehållet. Trängelskatterna och diskussionerna kring trängelskatterna har varit otydliga och motstridiga ända sedan dessa diskussioner började. Det har ju vi märkt här i riksdagen på ständigt återkommande justeringar av trängelskattebeslutet.

Att socialdemokraterna i regeringen och i Stockholms kommun skyl- ler på varandra om vem som var orsaken till fem dagars betalningstid förvånar inte eftersom det visar sig vara ett dåligt beslut. Då skyller man ifrån sig.

Många intressen ska samordnas i det här. Miljöpartisterna vill ha sina transportfientliga intressen tillgodosedda. Byråkraterna har sina bekvämlighetssträvanden. Teknikerna vill visa upp sin duktighet och alla konster de kan åstadkomma med elektronik. Socialdemokraterna vill ha sitt maktbegär tillgodosett.

Trängelskatten är ju faktiskt en maktskatt som Miljöpartiet har lagt på hela svenska folket för att Socialdemokraterna ska få behålla makten. Alla skattebetalare, vare sig de bor i Stockholm, Falköping, Sunne eller någon annanstans, får i genomsnitt betala mellan 400 och 450 kr för att

*Svar på
interpellationer*

finansiera det underskott på 3,3 miljarder kronor som sju månaders försök kostar.

Det kanske är förklaringen till att finansministern svävar på målet om huruvida skattebetalningarna ska återgå till stockholmarna. Inget garanteras av en försiktig finansminister med avsikter. Det är väl därför som Annika Billström, med vetskap om gamla löftesbrott, betonar löftet om att skatterna ska gå tillbaka till stockholmarna. Det är alltså inte bara frågan om femdagarsregeln som förorsakar motsättningar mellan socialdemokrater i regering och kommun.

I övrigt är ju resultatet tämligen dimmigt än så länge. Det blev ett krångligt system med många tekniska brister, som vi ju såg i dag på morgon-tv till exempel, då man visade att bilar som inte varit utanför garagedörren på tre månader blir beskattade.

Det blev ett försök att få alla att använda transpondrar för att underlätta för byråkratin att ta hem den här skatten. Men som framgick av en annan debatt här i dag på eftermiddagen visar det sig att transpondrarna fungerar mycket dåligt. Själv kan jag intyga att det tycks vara lättare att undvika skatt om man undviker att ha transponder, vilket föranlett mig att rekommendera folk att icke ha transponder utan att betala själv.

Trängelskatterna resulterade också i en odemokratisk överkörning av finansborgarrådet i Stockholm som nu, för att skyla över sina problem, talar om att det vore bra om även de som bor i innerstan tvingas betala trängselskatter. Miljöpartiet säger att man också i Göteborg och Malmö bör betala trängselskatter. Socialdemokraterna är ju alltid positiva till att höja skatter. Det kanske kan vara en förklaring till finansministerns uttalande om att ingen garanti för återbetalning till stockholmarna ges. Det är kanske första steget mot en skattehöjning – vad vet jag.

Den enda verkliga vinnaren är Miljöpartiet, som vunnit makt och prestige på att tvinga den socialdemokratiska partiledningen att skändligen och odemokratiskt köra över det socialdemokratiska finansborgarrådet i Stockholm.

Anf. 45 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag ska be att få tacka statsrådet för svaret och Carl-Erik Skårman för att han har ställt den här interpellationen.

Jag är den förste att medge att trängselskatten är en succé, om man ser till själva syftet. Det gäller dock inte, herr talman, om man åker Bergshamraleden i den kommun där talmannen själv bor, för där har trängseln ökat, precis som man kunde förvänta sig. När det gäller sådana orter som Jakobsberg och Barkarby finns det inte längre några parkeringsplatser att uppbåda. Det beror på att det är så väldigt många människor som tycker att detta system är jättekrångligt och därför avstår väldigt medvetet.

Men om man ser det som alla de som struntar i formerna för politiska beslut håller jag gärna med om att denna trängselskatt är en succé. Jag tycker att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ska ta det till sig. Detta är en succé för att införa beslut på vilka grunder som helst.

Nu handlar den här interpellationen om någonting annat. Jag får återkomma till det här med trängselskatten senare. Nu gäller det i första hand om man kan återföra skatter eller inte.

Förra tisdagen, precis för en vecka sedan, befann jag mig i Jokkmokk. Det ligger en bit ifrån Stockholm. Där har man ett stort antal kraftverk: Porjus, Harsprånget och så vidare. Den fråga som mötte mig där var denna: Varför ska skatt som stockholmarna betalar återföras till stockholmarna? Att statsrådet här inte kan skilja mellan staden och länet kan vi bortse ifrån. Det kan ju vara felsskrivet.

Jag förstår alla dem ute i landet som tycker att om man ska återföra en skatt till stockholmarna efter en förhandling så måste man ha samma regler för andra. Jag skulle vilja fråga statsrådet väldigt konkret nu: Om det är så att Solna och Sundbyberg, för att ta två städer som ligger nära, ansöker hos regeringen om att få införa trängselskatter enligt den lag som riksdagen antog den 16 juni 2004, kommer de också då att kunna få förhandla om att återfå de pengar som kommer in? Det kommer att ge mycket stora intäkter till de här kommunerna, särskilt Solna. Det är nämligen så att nästan alla bilar som kör in till Stockholm kommer att passera genom Solna. De har ju faktiskt tre motorvägar i den staden. Jag vill gärna ha ett väldigt konkret svar på den frågan: Är det på det sättet att staten också kommer att utse en förhandlingsman för Solna i så fall? Det kan påverka deras beslut om att vilja införa detta. Ta gärna Sundbyberg också!

Jag tycker att frågan om återförande av skatter har behandlats oerhört orättvist och dessutom sangviniskt av regeringen. Är det på det sättet, herr finansminister, att man, om man vill göra en stor investering i Sverige, kan gå till regeringen och förhandla om att få återföra pengar? Man kan tänka sig att det finns kommuner där det finns orörda älvvar som är beredda att säga att om man får tillbaka pengarna så är man beredd att upprätta detaljplan, eller vad det nu kan vara som krävs för att bygga ut dem.

Man kan också tänka sig något sådant som Ekerö kommun, som statsrådet själv var inne på, som nu ska få Förbifart Stockholm. Kan man också därifrån komma till statsrådet och begära att få pengar tillbaka om man tillåter att bygga för 15–20 miljarder i trafik över Ekerö?

Anf. 46 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Tack för möjligheten att delta i diskussionen i dag! Tack för svaret från finansministern, och för interpellationen från Carl-Erik Skårman.

Låt mig börja med att konstatera, herr talman, att det måste ha blivit mycket svårare att vara moderat eller folkpartist i Stockholmstrakten efter den 3 januari än vad det var före den 3 januari.

För visst är det väl så, när man ska införa ett stort och ganska svårt system, att ett sådant system i diskussionen kommer att betecknas som både otydligt och motstridigt?

Så sent som på morgonen den 3 januari sade en av de stora kvällstidningarna i Stockholm att trängselskatterna var dömda att bli ett fiasko. I dag kan man till och med höra folkpartister säga att de blivit en succé. Det är inte så konstigt. Trängselskatten är en mycket enkel marknadsekonomisk lösning. Man prisutsätter en begränsad resurs. Det är inget otydligt i det, och det är inget motstridigt i det, även om tekniken för att nå detta givetvis kräver både diskussion, en del tankemöda och en testperiod, som nu genomförs.

Prot. 2005/06:56
17 januari

Svar på
interpellationer

Under denna testperiod har man kunnat se en sak som varken är otydlig eller motstridig, för att använda Carl-Erik Skårmans ord, nämligen att trängselskatten fungerar. Trafiken i Stockholm minskar, människor väljer att i större utsträckning åka kollektivt, och man ändrar sina resvanor. På det sättet får vi en större framkomlighet i Stockholm, vi får ett miljövänligare Stockholm, och vi får ett rättvisare Stockholm eftersom pengar ska återföras till kollektivtrafiken. Ja, just det, det är kärnan i denna diskussion, det vill säga att man betalar för bilismen och återför pengarna till det miljövänliga alternativet, alltså kollektivtrafiken. Redan i försöket som kostar sammanlagt något över 3 miljarder ingår 1,4 miljarder till satsningar på kollektivtrafiken i Stockholm, pengar som kommer stockholmarna, och framför allt de stockholmarna som har lite mindre pengar i plånboken, till del. Detta är varken otydligt eller motstridigt.

När det då har visat sig att trängselskatten har blivit en succé kommer det fram helt andra argument och toner i debatten, och det är intressant. Vi har under denna interpellationsdebatt fått höra en riksdagsledamot uppmana till civil olydnad. Det kan vara ganska friskt och befriande att ibland göra det. Men man måste ändå säga att det är ganska anmärkningsvärt att Carl-Erik Skårman säger att man ska använda en teknik som gör det så enkelt som möjligt att undvika att betala skatt, nämligen att inte beställa en transponder.

Vi har sedan fått höra att Stockholms kommunalråd, trots att det finns en uppgörelse om att pengarna ska gå tillbaka till Stockholm, har blivit odemokratiskt överkörd. Själv säger Stockholms kommunalråd att hon svävar på moln. Låt oss ställa dessa bildspråk mot varandra: odemokratiskt överkörd, liggande på vägen under bil, förhoppningsvis försedd med transponder, eller svävande på moln. Jag tror att Annika Billström helst själv beskriver hur hon känner sig efter att trängselskatten har införts. Och då är det det senare bildspråket som hon har använt.

Detta är en succé för Stockholm, det är en succé för det rödgröna styret i Stockholm, och det är en succé för det rödgröna regeringssamarbetet.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis säga att när Miljöpartiet anklagas för att vara transportfientligt, som i denna debatt, även om det i huvudsak är en interpellationsdebatt som berör finansministerns område, är det lite märkligt. Vi i Miljöpartiet har varit med och bidragit till att vi har drivit fram den största satsningen på järnvägar i svensk historia sedan järnvägen byggdes. Vi har varit med och drivit fram en stor satsning på kollektivtrafiken, inte minst i Stockholm genom trängselskatten och genom den politiska uppgörelsen om att pengarna ska tillbaka. Och vi är med och gör det lättare för Stockholms bilister genom att äntligen få en framkomlighet på Stockholms vägar. Om Solnas bilister vill ha samma möjlighet, föreslår jag att Solna ansöker om att få trängselskatt. Det skulle vara befriande att höra Anders Gustáv i den argumentationen. Han var faktiskt den första som motionerade om att införa trängselskatt i Stockholm.

Anf. 47 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Det är intressant att följa den här debatten. Det är intressant, precis som någon sade tidigare, att följa debatten före ikraftträdandet och efter ikraftträdandet. Lite olika saker sägs trots allt.

Jag är den enda i den här debatten som inte kommer från Stockholm eller Stockholmstrakten. Jag kommer från Värmland, och jag har nyligen varit uppe i debatten och talat om vargar. Och jag kan nästan konstatera att detta på något sätt är stockholmarnas vargdebatt, om man jämför hur vi har det hemma i Värmland. Argumenten för och emot är väldigt tydliga, och det blir väldigt polariserat i debatten.

Det som har sagts i debatten är intressant. Man har talat om att något parti är transportfientligt, det handlade om att något parti hade maktbegär och så vidare, och sedan var det ett visst parti som var vinnare. Men jag skulle vilja säga att det ändå är miljön som är vinnare i denna fråga. Och att förbättra miljön är väl det helt överskuggande målet med den försöksverksamhet som nu pågår, och som vi vill ska rendera i ett permanent tillstånd. Men på något sätt vill i alla fall de som tidigare utropade sig som motståndare överskugga detta med allsköns kritik.

Visst kan man ifrågasätta detaljer i utformningen. Det är väl lite grann därför som vi har ett försök, för att kunna dra slutsatser av försöket och för att så småningom också kunna komma med förbättringar. Från Vänsterns sida är vi naturligtvis öppna för förändringar och förbättringar i ett scenario där vi ska permanenta trängselskatten. Det kan till exempel gälla betaltiden. Vi säger inte att det måste vara fem dagar. Vi kan tänka oss att diskutera en förlängning. När det gäller frågan om huruvida företagare ska ha möjlighet att göra avdrag eller inte för sina resekostnader kan vi också tänka oss en omprövning. Många diskuterar om till exempel riksdagsledamöter ska kunna få ersättning för trängselskattekostnader. Nej, det kanske inte är självklart att de ska ha det.

Tidigare i dag har man diskuterat vad som händer vid stöld av registreringsskyltar och så vidare. Och det finns kanske andra lösningar som är bättre än de lösningar som används vid försöket. Men ge försöket en chans. Sedan får vi låta de som ska folkomrösta om detta säga sitt. Sedan går vi vidare.

Anf. 48 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! För tids vinnande ska jag vara kortfattad.

Carl-Erik Skårman ställde två konkreta frågor till mig. Han har fått två konkreta svar. Jag kan upprepa svaret på den första frågan, nämligen att en politisk överenskommelse har gjorts mellan regeringen och den politiska ledningen i Stockholms kommun om att intäkterna från trängselskatteförsöket, med avdrag för avskrivningskostnader för investeringar, ska återföras till Stockholms län i form av satsningar på kollektivtrafiken. Detta kommer att ske, och detta kommer att komma alla som bor i Stockholms län, och även de som för tillfället befinner sig i Stockholms län och nyttjar kollektivtrafiken, till del, inklusive de som bor i Solna och Sundbyberg, apropå Gunnar Andréns fråga.

Försöket talar för sig självt. Det finns skäl att diskutera den permanenta utformningen den dag som stockholmarna har sagt ja till detta. Men det finns ingen anledning att förlänga debatten. Låt hjulen rulla på ett betydligt bättre sätt än vad som hittills har skett. Sedan får vi se hur detta ska permanentas.

Anf. 49 CARL-ERIK SKÅRMAN (m):

Herr talman! Jag vill nog påstå att det var en kort förberedelse och att det var en dålig förberedelse för detta. Det är därför som man nu från socialdemokratisk sida är oklar i fråga om vem det var som egentligen var orsaken till att betalningstiden skulle vara fem dagar och nu skyller på varandra och säger att det är staden, regeringen och så vidare.

Finansministern, som den slipade politiker han är, vet att det första sättet att ifrågasätta en sådan här överenskommelse som man av erfarenhet vet kan köras över är att säga att det inte finns några garantier för att detta ska genomföras på detta sätt.

Annika Billström sade följande om trängselskatteförsökets genomförande: Sättet vi fick detta på var djupt odemokratiskt.

Det är knappast svävande formuleringar. Men så säger hon i alla fall. Det kan Miljöpartiet ta med sig hem. Ni i Miljöpartiet kan ju inte klaga eftersom det är de som faktiskt har vunnit på detta.

Det är aldrig obehagligt att vara moderat. Det är alltid bra att vara moderat, även om jag vet att moderater i Stockholm, om de är bilburna, får bidra till de 7 miljarder som fordonstrafiken betalar i skatt i Stockholmsområdet varje år mot att få tillbaka högst 2 miljarder i investeringar.

Så nog har vi på olika sätt bidragit till investeringar och beskattning om vi åker bil i Stockholm.

Försöket har inte, Marie Engström, fått en chans. När man hastade och jäktade igenom försöket, med alla dess tekniska, byråkratiska och politiska brister, får det inte en ordentlig chans. Det var väl synd.

Anf. 50 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag tyckte att det var väldigt klokt av finansministern att avstå från att svara på någon av mina frågor om man kan förhandla om skatter. Det var väldigt klokt, för det går inte.

Låt mig att konkretisera. Nu ska ni komma med en flygskatt. Kan också flygplatserna i Växjö, Kalmar och på några andra platser få förhandla tills de får en statlig förhandlingsman, eller är det bara som vanligt exklusivt för Stockholms stads finansborgarråd att få en sådan exklusiv överenskommelse? Hur är det med Jokkmokk? Det är också en viktig del av Sverige. Kan Jokkmokk också få förhandla? Det var det första jag ville säga, herr talman.

Det andra är att när jag sade att det var en succé tolkade den förträfflige herr Fridolin det något felaktigt. Jag menade inte att det var en succé för miljön utanför Stockholm, rent allmänt sett. Jag menade att det var en succé för det rödgröna styret. Nu kan, såvitt jag förstår, också Göteborg och Malmö förvänta sig motsvarande succé om den rödgröna röran vinner valet i de städerna. Jag skulle vilja säga som så att erfarenheterna från Stockholm förskräcker.

Däremot har jag berömt finansministern mycket, och det har herr talman hört tidigare, för att han lovat att bygga ut Förbifart Stockholm. Vid två tillfällen tidigare har jag berömt statsrådet för detta. Jag tycker att det är jättebra. Felet är bara ordningen: Först inför man straffskatter, och sedan bygger man en förbifart, som man har gjort i Kalix. Man kan inte köra genom Kalix nuförtiden, man kör på förbifarten.

Anf. 51 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Rörigt var vad det var i Stockholmstrafiken innan trängselskatten. Sedan har de rödgröna redan sett till att trafiken flyter.

Låt mig, herr talman, tala om två saker: demokrati och metod.

Sättet på vilket det här genomfördes var djupt odemokratiskt, hör vi att Stockholms kommunalråd har sagt. Jag vet inte riktigt hur man definierar demokrati. Låt oss säga att ett parti går ut och i en valrörelse säger att en av dess viktigaste frågor är att se till att trafiken ska flyta på bra i staden, att man ska styra om från bilar till kollektivtrafik, man ska få folk att ändra resvanorna och byta livsstil snarare än klimat. Sedan försöker man genomföra det efter valet. På vilket sätt skulle det vara odemokratiskt? Att gå ut med ett vallöfte och sedan försöka göra verklighet av det, hålla vallöftet, skulle det vara odemokratiskt? Miljöpartiet gick ut och sade att vi var för trängselavgifter. Sedan ställde vi krav på dem som vi samarbetar med, vare sig det var borgerlig allians eller ett socialdemokratiskt parti. Vi ville införa trängselavgifter. Jag ser inget odemokratiskt i det.

Låt mig också ta upp den paradoxen i det här att efter det att folkomröstningen på valdagen slutat med ett ja kommer trängselavgiften i Stockholm att vara den mest demokratiska trängselavgiften i världen och säkerligen den mest demokratiska skatt vi har i Sverige. Hur många andra skatter har vi folkomröstat om huruvida vi ska ha dem eller inte?

Herr talman! Det är klart att man kan diskutera metoder. Jag är av den åsikten att det här borde vara någonting som riksdagen inte skulle behöva lägga sig i, utan att staden eller städerna själva beslutar om att det metodmässigt inte är en skatt. Då måste regeringsformen ändras. Jag hoppas att Grundlagsberedningen tittar på detta. De folktoppartistiska och miljöpartistiska ledamöterna där kan säkert hjälpa till att göra en sådan förändring att det här blir ett beslut på lokal nivå, men vi är inte där ännu. Trafiken i Stockholm har stått still, och någonting behövde göras nu. Därför införde vi ett försök med trängselavgift den 3 januari. Snart ska det folkomröstas om det, och då är de verkliga vinnarna varken Miljöpartiet eller miljön utan alla stockholmare. En stor del av dem kommer säkert att säga ja.

Anf. 52 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Pratar vi om demokrati får jag instämma i det som Miljöpartiets talesman just har sagt, att det här är ett väldigt demokratiskt tillvägagångssätt. Stockholmarna får faktiskt säga sitt. Det kan vara så att vi om ett år inte har någon trängselskatt, men det kan också vara så att vi har en trängselskatt.

Men hur har ni borgerliga företrädare, som lägger ned så väldigt mycket energi på att kritisera alla upptänkliga detaljer och hittar på scenarion som kan inträffa, tänkt att i framtiden lösa problemet med utsläpp av koldioxid? Hur har ni tänkt att vi i Sverige ska uppfylla de krav och det som vi har ställt oss bakom i Kyotoprotokollet och de utsläppsbe-gränsningar som vi trots allt har ålagt oss att införa i landet? Det tycker jag är en viktig fråga att diskutera i sammanhanget. Ibland kan det vara bra att lyfta blicken lite högre.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2005/06:56

17 januari

Svar på

interpellationer

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.06 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

16 § Svar på interpellation 2005/06:170 om gymnasieelevers kunskaper i svenska språket

Anf. 53 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Tobias Billström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att svenskkunskaperna hos landets gymnasieelever blir bättre.

En god förmåga att läsa och skriva är viktiga förutsättningar för varje människas aktiva deltagande i samhällslivet och den personliga utvecklingen och därmed hela samhällets utveckling.

Insatser för läs-, skriv- och språkutveckling är av största vikt för förbättrade resultat på alla nivåer i skolväsendet. Inte minst för stödet till elever med utländsk bakgrund är kopplingen till läsning väsentlig.

Generellt sett är resultaten i kärnämneskurserna i svenska goda. I svenska A var det läsåret 2004/05 endast 1 % av det totala elevantalet som inte var godkända i slutbetyget. I svenska B var det totalt 4,5 % av eleverna som fick betyget icke godkänt, men på vissa program med yrkesämnen var andelen väsentligt högre. Eftersom interpellanten fokuserat på förhållandena i Malmö blir utgångspunkten för mitt svar den situation som råder i invandrartäta kommuner.

Myndigheten för skolutveckling har som sitt största och viktigaste uppdrag att arbeta för en förbättrad förskole- och skolsituation i segregerade områden. Myndighetens insatser syftar till att stödja och utveckla kommuners och skolors förutsättningar att arbeta för högre målpuppfyllelse för eleverna. Uppdraget har nyligen slutredovisats. I slutrapporten konstaterar myndigheten att kommunernas redovisningar visar på en större medvetenhet om att fokusera på mål och resultat, delaktighet och inflytande samt långsiktighet och uthållighet. Det är nu en uppgift för kommuner och skolor att se till att de åtgärder som man har kommit överens om med myndigheten följs och blir en bestående del i skolans vardagsarbete. Myndigheten kommer också att fortsätta att stödja kommunernas och skolornas arbete med att utveckla rutiner och strukturer som leder till långsiktighet och uthållighet i utvecklingsarbetet.

Riksdagen har på regeringens förslag beslutat att 225 miljoner kronor, fördelade över två år, ska användas till satsningar i skolor med låg målpuppfyllelse i utsatta bostadsområden. Myndigheten för skolutveckling har redovisat sina förslag om hur medlen ska användas. Myndigheten föreslår satsningar i de 32 kommuner, däribland Malmö, och ca 100 skolor som har den största andelen elever med utländsk bakgrund och en

stor andel elever som inte når de nationella målen. De föreslagna insatserna fokuserar på språkutveckling. Bland annat föreslås att skolorna ska erbjudas en förstärkning av specialutbildade akademiker som har goda ämneskunskaper och ett annat modersmål än svenska. Myndigheten föreslår dessutom ett särskilt utvecklingsstöd på 10 miljoner kronor till Malmö stad mot bakgrund av den särskilda mångfaldsproblematisering som finns där men också den stora erfarenhet och kompetens som har byggts upp. Stödet ska bland annat användas för att sprida erfarenheter till andra kommuner med liknande förutsättningar. Användningen av de extra resurserna kommer att utformas i diskussion mellan parterna och efter överenskommelse med Myndigheten för skolutveckling.

Vidare har regeringen nyligen uppdragit åt Myndigheten för skolutveckling att inom myndigheten bygga upp ett nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling. För barn och ungdomar med läs- och skrivsvårigheter ska arbetet bedrivas i samverkan med Specialpedagogiska institutet.

Dessutom kommer skollagen att ändras på så sätt att elever på gymnasieskolans individuella program från och med den 1 juli 2006 ges rätt till utbildning på heltid (SFS 2004:1368). Syftet är dels att stärka gymnasieskolans förutsättningar att direkt i anslutning till grundskolan möta och fånga upp de elever som saknar behörighet att söka till ett nationellt program, dels att stärka elevernas förutsättningar att fullfölja en gymnasieutbildning.

För att underlätta jämförelser mellan olika huvudmän och verksamheter behövs adekvat statistik som kan utgöra underlag för insatser på såväl nationell nivå som huvudmannanivå. I regleringsbrevet för Skolverket för 2006 har verket fått i uppdrag att så långt det är möjligt särredovisa elever med utländsk bakgrund som anlänt till Sverige sent under grundskoletiden.

Jag vill även betona den hittills mycket framgångsrika satsningen på 15 000 fler lärare och andra specialister i skolan som nu går in på sitt femte och sista år.

Avslutningsvis vill jag även nämna de satsningar som gjorts i grundskolan på bland annat basfärdigheter som kommer att leda till att eleverna är bättre rustade när de lämnar grundskolan. Ytterligare satsningar planeras. Myndigheten för skolutveckling har fått i uppdrag att tillsammans med Specialpedagogiska institutet och berörda lärarutbildningar utforma ett utbud av utbildningar i läs- och skrivutveckling. Ambitionen är att 10 000 lärare ska erbjudas kompetensutveckling i läs- och skrivutveckling de kommande åren.

Anf. 54 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Låt mig börja med att tacka statsrådet för svaret och peka på den punkt där vi åtminstone borde vara överens, att det är oundgängligt för en ung människa att kunna läsa, skriva och räkna och att kunskaper i svenska är en förutsättning för att klara sin skolgång. Det är svårt att riktigt föreställa sig hur avstängd man kan bli från samhällets funktioner, från högre utbildning och från möjligheten till framgång i sitt liv om man inte lär sig tala god svenska. Därför är utvecklingen på det här området desto mer skrämmande, eftersom det under de tio åren som vi har haft socialdemokratiskt styre i princip bara har gått utför och ned-

för med svenskkunskaperna bland landets elever. Värst är situationen i Rosengård och andra utsatta områden med en hög andel utrikesfödda. Men även i skolor med barn till svenskfödda föräldrar i fler generationer finns i dag en nedåtgående trend.

Sorgligt nog innehåller inte statsrådets recept, som presenteras här i dag, för att komma till rätta med dessa problem något nytänkande. Det är tvärtom samma väg som under så många andra valår som vi har sett passera.

Ibrahim Baylan vill exempelvis att reglerna för det individuella programmet ska ge rätt till heltidsstudier. Men problemet är ju att IV-programmet har blivit det största av alla de nationella program som finns. En offensiv skolpolitik borde i stället rikta ljuset på hur IV-programmet skulle kunna bli mindre, hur eleverna där ska bli färre och inte fler och hur grundskolan ska kunna fullgöra sina skyldigheter i stället för att skicka eleverna vidare i systemet. Förslaget från regeringen svävar alltså på målet i den här frågan.

Vad sedan gäller paradnumret i skolministerns framställning här i kväll, de 225 miljoner kronorna till 100 skolor, är det för det första en rent kosmetisk insats. Landets skolledare och lärare har redan sett igenom detta försök till röstfiske. I år betalar staten ut 70 miljoner kronor, alltså mindre än 1 miljon per berörd skola, och nästa år 155 miljoner kronor. Men dessa pengar är ju inga stabila tillskott. Det ser alla som läser beräkningarna. Ibrahim Baylan ökar inte ramen för skolorna utan puttar in pengarna som ett tillfälligt tillskott. Detsamma gäller för övrigt också de 10 miljonerna extra till Malmö som nämns i svaret.

Detta är faktiskt inte en skolpolitik med trovärdighet, statsrådet. Regeringen gör ingenting som inte gjorts förut. Det kommer att startas projekt och det kommer att göras utredningar för de här pengarna. Ja, visst är det så. Men någon reell förbättring kommer inte att ske eftersom erfarenheterna är precis de motsatta, som i alla integrationspolitiska projekt i princip som har genomförts i landet. När pengarna är slut är också projektet slut.

Därför är inte den skolpolitik som Socialdemokraterna och Ibrahim Baylan har bedrivit särskilt lyckosam. Den bygger inte på en linje som kompenserar för elevernas bakgrund utan på slutsatsen att det är tillfälliga satsningar som löser grundläggande problem med boendesegregation och utanförskap. Därmed är det också raka motsatsen till det som den här interpellationen efterlyste, det vill säga ett besked om hur man säkerställer att svenskkunskaperna bland landets elever faktiskt blir bättre.

Anf. 55 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Det gläder mig att vi i alla fall är överens om – och jag tror inte att vi är ensamma om det – att svenska språket har en stor betydelse, inte bara i skolan utan över huvud taget för ens möjligheter att leva ett gott liv i Sverige, kunna få ett arbete, kunna delta i demokratin, att helt enkelt kunna delta i samhällsutvecklingen. Men där slutar samstämmigheten mellan oss och Moderata samlingspartiet.

Vi nöjer oss inte med att bara konstatera att elever som kan ha kommit hit sent i sin skolgång kan ha problem med att nå behörighet till gymnasieskolan i nian.

Vi nöjer oss inte heller med att konstatera att elever som kanske inte har studievana när de kommer till Sverige har det tuffare i skolan. Vi är också beredda att vidta ett antal åtgärder där.

Jag tror att den viktigaste åtgärd vi vidtar gäller de personalförstärkningsresurser som vi öronmärker till skolan. Det handlar om en stor satsning på 15 000 fler lärare och andra specialister i skolan. Det innebär en tioprocentig ökning av antalet pedagoger i Sverige. Till detta säger Moderaterna nej. Ni vill inte ha den här satsningen. Det ville ni inte i början och inte heller i den senaste budgetmotionen.

Vi satsar dessutom 225 miljoner kronor som ska gå till personalförstärkning för ämnesundervisning i modersmål, ekonomiskt stöd för kvalitet och studiehandledning och kompetensutveckling för lärare när det gäller flerspråkiga elevers läs- och skrivutveckling. Det handlar om kompetensutveckling för modersmållärare. Det är väldigt mycket fokus på språkutveckling. Till detta säger ni moderater nej. Du, Tobias Billström, menar att det här är en tillfällig satsning och därför inte mycket värd. Den är betydligt mer värd än de noll kronor som Moderaterna föreslår i sin budgetmotion.

Jag menar att det är viktigt att vi ser verkligheten som den är. Vi kan konstatera att i Malmö och många andra kommuner där vi har väldigt många elever som har invandrarbakgrund finns det speciella förutsättningar. Det kräver därför också att vi är beredda att prioritera och göra stora satsningar, att göra prioriteringar i resursfördelningen, att det är behovet som står i förgrunden. Den moderata politiken går ut på att alla ska ha en likadan skolpeng, vilket skulle innebära en omfördelning från de elever som har det tuffast till de elever som har det enklast.

Dessutom är det ju så att i dag har vi också en omfördelning av resurser inom landet. Den kommunala skatteutjämningen ska ta hänsyn till de kommuner som har det tuffast. I dag är Malmö en av de kommuner som tack vare detta jämlikhetssystem får extraresurser. Är Tobias Billström medveten om hur mycket resurser det handlar om och vad det skulle innebära med en moderat politik för skolan som skulle betyda att skatteutjämningen togs bort? Vet Tobias Billström hur många kronor det handlar om för Malmös del?

Jag kan konstatera när jag läser den moderata skolpolitiken, när jag läser den moderata budgetmotionen att det inte finns en enda utgiftspost, inte en enda rad, som just berör elever som har en invandrarbakgrund, som bor i segregerade områden och som har speciella behov. I Moderaternas Sverige verkar inte detta existera. Det kan jag förstå, för när man kollar i Vellinge och Danderyd finns inte de här problemen. Men i Malmö, där Tobias Billström själv bor, finns det speciella förutsättningar. Det kräver att vi tar ett gemensamt ansvar. Det ansvaret går också ut på att man måste vara beredd att satsa. Den socialdemokratiska regeringen gör detta. Vad vill det moderata alternativet?

Anf. 56 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Moderaterna har varit mycket konsekventa i den här kammaren när det gäller skolpolitiken. Alla åtgärder på skolområdet som vi har föreslagit för den kommande mandatperioden har varit fullt ut finansierade. Och när vi satsar 1 miljard, alltså fyra gånger så mycket som regeringen, på att fortbilda landets lärare och ta igen den tid och

kraft som förspillts under 90-talet, är detta en ramhöjning av skolans samlade budget, med andra ord det som Ibrahim Baylan och vänsterkartellen inte maktar med. Skillnaden med vår ramhöjning är också att det inte är pengar som lever sitt liv en dag och sedan dör en trollsländas död, vilket också är fallet med Ibrahim Baylans pengar.

Just i kontinuerlig fortbildning ligger förmodligen en av de viktigaste nycklarna för att förbättra lärarnas förmåga att lära ut svenska. Vi ser nämligen, när vi jämför den svenska skolan internationellt med länder som Finland eller Sydkorea, att vi skiljer oss från dem i fråga om fortbildningen. Regeringen har ju tidigare rustat ned möjligheterna för lärarna att bli uppdaterade i sina ämnen, något som lärarförbunden har varit ytterst kritiska mot.

Detta har också straffat sig. Sveriges elever har varit de stora förlorarna i den socialdemokratiska skolpolitiken – som ju inte heller är konsekvent, vilket Ibrahim Baylan försöker göra gällande. Skolministern har också kolleger i landet som verkar i motsatt riktning. I Malmö startar den socialdemokratiska ledningen skolor där arabiska är det enda språk som ska talas, något som är ett svek mot de barn som utsätts för ett experiment som är vetenskapligt dubiöst. Det rimmar inte precis med ambitionen, som jag ändå trodde att vi var överens om, att svenska språket ska prioriteras i den svenska skolan.

Allt detta ska naturligtvis jämföras med vår politik, som alltid utgår från att eleverna står i centrum för diskussionen. Nationell skolpeng nämns här. Ibrahim Baylan vet lika väl som jag att det är något som vi har skjutit över till nästa mandatperiod eftersom vi inte är färdiga med diskussionen om hur det ska vara konstruerat. Det kommunala utjämningsystemet? Även där vet Ibrahim Baylan att det inte finns några invändningar från moderat sida mot att ha en kommunal utjämnning. Där emot ska den inte se ut som den gör i dag, där det inte finns några incitament för landets kommuner att förbättra sig. Omfördelningen kan till och med gå från välskötta socialdemokratiska kommuner i Småland till misskötta socialdemokratiska kommuner, som till exempel Malmö kommun.

Därför är det också ett grundläggande fel, ska sägas, som Ibrahim Baylan gör sig skyldig till i dag; att se skolan som skild från det övriga samhället. När vi moderater talar om behovet av att föräldrarna får tillbaka sin självkänsla genom att få riktiga arbeten att gå till har detta direkt bäring på regeringens misslyckande på skolpolitikens område. För skolministern tror väl inte att det finns vattentäta skott i vårt samhälle? Det är bara i politiken som det ser ut på det viset. Elever som ser att föräldrarna inte får arbeten riskerar att själva mista känslan för utbildningens betydelse.

Och jag återkommer till det som jag sade inledningsvis. När vi ser den nedåtgående trenden i svenskkunskaper som Ibrahim Baylan aldrig kommer att kunna prata bort i den här kammaren, när vi ser resultatet av tio års misslyckad socialdemokratisk skolpolitik framför våra ögon i siffror och statistik, då måste politiken börja arbeta på flera fronter samtidigt. Den politik som Ibrahim Baylan har lagt fram i den sista budgeten, och som Socialdemokraterna går till val på, är en väg som vi redan har hunnit pröva under mer än tio års tid.

Fru talman! Den socialdemokratiska regeringen har en kraftfull och konsekvent skolpolitik. Den går ut på att se till att det blir fler lärare och andra specialister i skolan. Vi öronmärker också i årets budget resurser för detta. Det moderata alternativet är noll kronor i öronmärkning till anställningar i skolan. Vi satsar på att kompetensutveckla de lärare som jobbar i de yngre åldrarna med läs- och skrivutveckling. Jag har inte sett någon sådan öronmärkning när det gäller just läs- och skrivutveckling i Moderaternas budget.

Vi vill konsekvent stärka uppföljningen, redan från de första åren. Därför har vi också fattat beslut om att införa individuella utvecklingsplaner för samtliga elever redan från och med första läsåret. Vi har bett Skolverket att ta fram diagnostiska material för att se till att man har en kontinuerlig, systematisk uppföljning redan från första året så att man kan upptäcka brister och åtgärda dessa, också med resurser för de elever som behöver stöd och hjälp. Vi satsar speciellt på de skolor som i dag ha det tuffast, bland annat skolor i Tobias Billströms egen hemkommun, Malmö. Vad är det moderata alternativet? Ingenting, noll kronor i den moderata budgeten.

Tobias Billström hävdar att Moderaternas integrations- och skolpolitik, eller kopplingen däremellan, är konsekvent. Jag håller med dig. Den är konsekvent i det att den inte existerar. Det finns inte en enda krona avsatt för satsningar på de elever och skolor som i dag har det tuffast. Den socialdemokratiska regeringen vågar göra en sådan prioritering. Dessutom påpekar Tobias Billström att alla deras förslag är finansierade. Det skulle vara väldigt intressant att få höra hur ni har tänkt finansiera de 250 miljarder i skattesänkningar som ni har som mål. Det är ju ändå så att den moderata politiken går ut på att få ned skattetrycket, som det heter, till europeisk nivå. Det innebär 250 miljarder minus. Hur ska det gå ihop med alla de ambitioner som ni säger er ha med skolan? De ska ju också finansieras. Vi vet ju att skattesänkningar alltid har prioritet framför skolan i den moderata politiken.

Dessutom försöker Tobias Billström och Moderaterna nu distansera sig från sitt förslag om en nationell skolpeng genom att säga att det skjuter vi till nästa mandatperiod. Det är ju inte mer än tio månader till nästa mandatperiod. Vad innebär detta för Malmös skolor? Vad innebär detta för de elever som har det tuffast? Jo, att de får mindre resurser. Jag kan inte få det att gå ihop i mitt huvud med de ambitioner som Moderaterna och Tobias Billström säger sig ha om att se till att stärka dessa elevers möjlighet till en skolutbildning.

Hur ska det gå till med mindre resurser? I så fall, om mindre resurser vore lösningen på detta, skulle vi fått jättebra resultat från de besparingar som vi hade under 90-talet på grund av det ekonomiska moraset efter den borgerliga regeringen.

Nej, jag tror att man fått nog av vackra ord i de skolor och på de orter som är segregerade. I stället behöver vi konsekventa och kraftfulla åtgärder. Vi vågar göra dessa prioriteringar, dessa satsningar, genom att ha ett resursfördelningssystem som tar hänsyn till behovet. Skatteutjämningen är ett sådant. Tobias Billström vill inte tala om hur mycket det skulle innebära för Malmö om man tog bort skatteutjämningen. Det kan jag tala

om. Det skulle innebära att Malmö och Malmös elever fick 1 miljard mindre att röra sig med. Det vore konsekvensen av moderat politik.

Anf. 58 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Eftersom vi hela tiden konsekvent ligger över regeringen när det gäller skolsatsningar, till skillnad från vad Ibrahim Baylan försöker göra gällande, ser jag inte någon anledning att behöva försvara mig. Jag tror däremot att Ibrahim Baylan har ett stort ansvar för att klara ut och försvara sin hållning i dessa frågor. Den svenska skolan lider nämligen i dag brist på både resurser, ledarskap och tilltro till den verksamhet som bedrivs. Det är ju en verksamhet som berör elever, lärare, föräldrar och släktingar. Miljoner människor i vårt land har ett direkt intresse av skolfrågorna. Trots detta har Ibrahim Baylan i dag visat att regeringen inte klarar av att leverera en politik som bygger på långsiktighet och ett programmatiskt tänkande.

Man kan notera Ibrahim Baylans angrepp på den moderata politiken, hur intresserad han är av att prata om vad vi står för och hur lite han pratar om vad regeringen egentligen vill åstadkomma. Han faller hela tiden tillbaka på det som varit. I dag är det ett tillfälligheternas spel som styr Socialdemokraterna där projekt sätts i gång och avslutas utan att man brytt sig om att ge skolan spelregler som gäller över tid. De 225 miljoner kronorna är jättebra som valfläsk, Ibrahim Baylan, men när pengarna är slut är de slut.

Från moderat sida står vi, tillsammans med de övriga partierna i alliansen, för en annan syn på dessa frågor. Med vår politik blir förutsättningarna för att ge goda och bättre svenskkunskaper bättre. Vi satsar också djärvt på både fortbildning och utbildning av landets lärare i syfte att göra det möjligt för eleverna att bli bättre. Det är många insatser som måste till, mycket som behöver göras.

Jag nämnde den nationella skolpengen. Vi skjuter upp den till 2010, alltså inte till nästa mandatperiod om tio månader. Detta vet Ibrahim Baylan. Men när det gäller hans och regeringens politik är den inte trovärdig efter tio års nedåtgående utveckling. Därför måste den helt enkelt bort och ersättas av något bättre. Det är det som vi representerar.

Anf. 59 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Konsekvent – ett intressant ord. Jag kan hålla med om att den moderata politiken är konsekvent. Det låter fint när Tobias Billström pratar om skolpolitiken. Det låter som att ni vill satsa. Vi kan naturligtvis tycka en massa. Jag kan tycka att ni inte gör det och du kan tycka att ni gör det. Men vi kan också titta i er budgetmotion. Hur många kronor finns avsatta för att satsa på skolor i segregerade områden? Noll kronor. Hur många kronor finns avsatta, öronmärkta, för att anställa fler lärare i den svenska skolan? Noll kronor. Hur många kronor finns avsatta för att hjälpa de kommuner som har tuffa förutsättningar om ni tar bort den kommunala skatteutjämningen? Ingenting, vad jag kan se.

Man kan naturligtvis försöka trola bort detta, men det är klara och tydliga fakta. I den moderata skolpolitiken existerar inte de barn som har de tuffaste förutsättningarna. De elever som kommit hit senare än i elvaårsåldern och behöver speciell hjälp och speciellt stöd – jag känner igen mig; jag har själv varit där – kräver andra förutsättningar än de som har

tre fyra år i förskolan och nio år i grundskolan. Därför måste man också våga prioritera, våga göra satsningar, och det gör vi.

1 miljard öronmärks för att anställa fler i den svenska skolan under 2006, 225 miljoner satsas under två år på de skolor som har de tuffaste förutsättningarna, speciella satsningar görs under de kommande åren på basfärdigheter som att kunna skriva, läsa och räkna. Det är klart att det är lätt att hävda att ni gör en massa, men om det inte finns i den budget som ni lägger fram för riksdagen, som ju är er politik, då existerar det inte. Så fungerar demokratin. Så fungerar det i Sveriges riksdag.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2005/06:56
17 januari

*Svar på
interpellationer*

17 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2005/06:FPM24 Direktivförslag om flyttbarhet m.m. av tjänstepensioner *KOM(2005)507* till arbetsmarknadsutskottet

2005/06:FPM25 Mer forskning och innovation *KOM(2005)488* till näringsutskottet

2005/06:FPM26 Förslag till straffrättsliga åtgärder på immaterialrättens område *KOM(2005)276* till lagutskottet

2005/06:FPM27 Utbyte av information enligt principen om tillgänglighet *KOM(2005)490* till justitieutskottet

2005/06:FPM28 Bulgariens och Rumäniens beredskap för ett EU-medlemskap *KOM(2005)534* till utrikesutskottet

2005/06:FPM29 Förslag till ny solidaritetsfondsförordning *KOM(2005)108* till utrikesutskottet

2005/06:FPM30 Marin strategi *KOM(2005)504 KOM(2005)505* till miljö- och jordbruksutskottet

2005/06:FPM31 Kommissionens utvidgningsstrategi samt översynsrapporter för Kroatien och Turkiet *KOM(2005)561 KOM(2005)556 COM(2005)559* till utrikesutskottet

2005/06:FPM32 Utvidgat uppdrag för Europeiska byrån för luftfartssäkerhet *KOM(2005)578 KOM(2005)579* till trafikutskottet

18 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträden

Andre vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 2 och tisdagen den 6 december inkommit.

19 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2005/06:56 En moderniserad rättsprövning, m.m.

2005/06:58 Förrättare av vigsel och partnerskap

2005/06:60 Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar

2005/06:63 Anmälningsskyldighet, säkerhet och tillsyn inom psykiatrisk tvångsvård

2005/06:65 Ny vägtrafikskattelag, m.m.

2005/06:67 Fortsatt svenskt deltagande i Förenta nationernas mission i Liberia

Skrivelser

2005/06:57 En svensk Asienpolitik

2005/06:62 Tillämpningen i Sverige av den europeiska arresteringsordern

2005/06:66 Digital distribution av ljudradio

Framställning

2005/06:RS3 Riksdagen i en ny tid

Socialutskottets betänkande

2005/06:SoU5 Arbetet med att förverkliga FN:s barnkonvention i Sverige och andra barnfrågor

Konstitutionsutskottets betänkanden

2005/06:KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

2005/06:KU13 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Trafikutskottets betänkanden

2005/06:TU3 Post- och kassaservice

2005/06:TU4 Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället

2005/06:TU7 Haveriutredningen vid mindre allvarliga luftfartsolyckor

20 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 19 december 2005

2005/06:172 av *Annelie Enochson* (kd) till finansminister Pär Nuder
Hushållstjänster

den 20 december 2005

Prot. 2005/06:56

17 januari

2005/06:173 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Sven-Erik Österberg

Kommunala satsningar på utbyggnad av stadsnät

den 21 december 2005

2005/06:174 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Ombyggnad av E 18

2005/06:175 av *Torsten Lindström* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds

Demokrati och mänskliga rättigheter i Vitryssland

2005/06:176 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Ersättning till familjehemsföräldrar

2005/06:177 av *Carl-Erik Skårman* (m) till finansminister Pär Nuder
Trängselskatten

den 22 december 2005

2005/06:178 av *Stefan Attefall* (kd) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin

Hyresgästers möjlighet att se på tv via parabol

2005/06:179 av *Kenneth Lantz* (kd) till statsrådet Ylva Johansson
Patientsäkerhet inom sjukvården

2005/06:180 av *Bengt-Anders Johansson* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Rovdjurspolitiken

den 2 januari 2006

2005/06:181 av *Maria Larsson* (kd) till statsrådet Jens Orback
Könskvotering till bolagsstyrelser

den 3 januari 2006

2005/06:182 av *Mikael Oscarsson* (kd) till statsrådet Lena Hallengren
Regeringen och föräldraupproret

den 4 januari 2006

2005/06:183 av *Torsten Lindström* (kd) till socialminister Berit Andnor
Deltidssjukskrivning för studenter

2005/06:184 av *Erik Ullenhag* (fp) till statsrådet Ylva Johansson
Patientens rätt till kontinuitet och samordning

2005/06:185 av *Helena Bargholtz* (fp) till socialminister Berit Andnor
Ökningen av barnaga i Sverige

2005/06:186 av *Anne-Marie Ekström* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg
Förhållanden på Migrationsverket

den 10 januari 2006

2005/06:187 av *Carl-Axel Roslund* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Ligghallars negativa effekter

2005/06:188 av *Lotta Hedström* (mp) till utrikesminister Laila Freivalds
Parlamentsvalet i Tjetjenien

2005/06:189 av *Jan Ertsborn* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Rätten att utse offentliga biträden åt asylsökande

den 12 januari 2006

2005/06:190 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Ibrahim Baylan
Religionskunskap i gymnasieskolan

2005/06:191 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Lena Hallengren
Yrkesutbildning i en yrkeshögskola

2005/06:192 av *Bengt-Anders Johansson* (m) till statsrådet Lena Som-
mestad

Strandskydd

2005/06:193 av *Jörgen Johansson* (c) till justitieminister Thomas Bod-
ström

Polisens verksamhet

2005/06:194 av *Christer Nylander* (fp) till finansminister Pär Nuder
Global kunskapskonkurrens

2005/06:195 av *Hillevi Engström* (m) till justitieminister Thomas Bod-
ström

Justitiekanslerns kritik

2005/06:196 av *Yvonne Ruwaida* (mp) till statsminister Göran Persson
Svenskt agerande för att säkerställa att internationell rättssäkerhet re-
spekteras av USA

den 13 januari 2006

2005/06:197 av *Gustav Fridolin* (mp) till försvarsminister Leni Björk-
lund

Vapensamarbete mellan Sverige och Israel

den 17 januari 2006

2005/06:198 av *Gunnar Andrén* (fp) till statsrådet Jens Orback
Återinförande av den lika kommunala rösträtten

2005/06:199 av *Jan Ertsborn* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Slutna och öppna kriminalvårdsanstalter

2005/06:200 av förste vice talman *Per Westerberg* (m) till socialminister
Berit Andnor

Kostnadsutjämningen för stöd och service till funktionshindrade

Interpellationerna 2005/06:172–197 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 januari.

Interpellationerna 2005/06:198–201 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

21 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 december 2005

2005/06:671 av *Berndt Ekholm* (s) till utrikesminister *Laila Freivalds*
Israeliska bosättningar i palestinskt område

2005/06:672 av *Ulf Sjösten* (m) till jordbruksminister *Ann-Christin Nykvist*

Översyn av rovdjurspolitiken

2005/06:673 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister *Thomas Bodström*
Lämpliga åtgärder mot illegal jakt

2005/06:674 av *Rigmor Stenmark* (c) till statsrådet *Ulrica Messing*
Sjöräddning

2005/06:675 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister *Laila Freivalds*
ICC

2005/06:676 av *Gunnar Andrén* (fp) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky

EU-direktivet för tv

2005/06:677 av *Mikael Damberg* (s) till justitieminister *Thomas Bodström*

Ansvar att utreda terrorhot

2005/06:678 av *Johnny Gylling* (kd) till statsminister *Göran Persson*
Hotet mot avels- och ledarhundsverksamheten

2005/06:679 av *Billy Gustafsson* (s) till justitieminister *Thomas Bodström*

Kriminalvårdsanstalten i Norrköping

2005/06:680 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till statsrådet *Ylva Johansson*
Medicinering av äldre

2005/06:681 av *Erling Wälivaara* (kd) till näringsminister *Thomas Östros*

Byråkrati som hinder för nya jobb

2005/06:682 av *Gudrun Schyman* (-) till statsrådet *Jens Orback*
Sexismen inom idrottsrörelsen

den 20 december 2005

2005/06:683 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till socialminister *Berit Andnor*
Punktskriftsundervisning

2005/06:684 av *Birgitta Sellén* (c) till socialminister *Berit Andnor*
Arbetsresor med färdtjänst

2005/06:685 av *Annika Qarlsson* (c) till socialminister Berit Andnor
Mjuk övergång från sjukskrivning till arbete
2005/06:686 av *Kenneth Johansson* (c) till statsrådet Ylva Johansson
Kostnadsskillnader för livsmedel för särskilda näringsändamål
2005/06:687 av *Mona Jönsson* (mp) till statsrådet Morgan Johansson
Själv mord och antidepressiva läkemedel
2005/06:688 av *Magdalena Andersson* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Övergrepp på barnhem
2005/06:689 av *Anne Marie Brodén* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Folkhälsoinstitutets flyttkostnad
2005/06:690 av *Yvonne Ångström* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Framtiden för FOI i Umeå
2005/06:691 av *Gunilla Tjernberg* (kd) till försvarsminister Leni Björklund
FOI:s verksamhet i Umeå
2005/06:692 av *Birgitta Sellén* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Ledningsgator genom byar på landsbygden
2005/06:693 av *Solveig Hellquist* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
E 14 mellan Töva och Skallböle
2005/06:694 av *Bengt-Anders Johansson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Statens skötsel av sitt skogsinnehav
2005/06:695 av *Birgitta Sellén* (c) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Ombyggnadsplan för Teracom
2005/06:696 av *Annika Qarlsson* (c) till finansminister Pär Nuder
Skatteregler för veckopendlare
2005/06:697 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Kommunernas bostadsanpassning

den 21 december 2005

2005/06:698 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Hans Karlsson
Vård av nackskadade
2005/06:699 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Ibrahim Baylan
Vuxenutbildning för personer med funktionshinder
2005/06:700 av *Gunnar Andrén* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Helikopterberedskapen i Stockholms län
2005/06:701 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder
Den kommande skatteutredningen
2005/06:702 av *Maria Larsson* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Migrationsverkets firande av avvisningar
2005/06:703 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Firande på Migrationsverket
2005/06:704 av *Lennart Kollmats* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Västsvensk musik

2005/06:705 av *Håkan Larsson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Utredning om övergrepp inom den sociala barnvården

2005/06:706 av *Britta Rådström* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Tillväxt och utveckling i norr

2005/06:707 av *Anita Johansson* (s) till finansminister Pär Nuder
Ridning som friskvård

2005/06:708 av *Birgitta Carlsson* (c) till statsrådet Barbro Holmberg
Värderingarna på Migrationsverket

2005/06:709 av *Michael Hagberg* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Trygghetssystemen

den 22 december 2005

2005/06:710 av *Liselott Hagberg* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Strängnäs utveckling

2005/06:711 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Ratificering av Romstadgan

2005/06:712 av *Birgitta Ahlqvist* (s) till finansminister Pär Nuder
Avdrag för friskvård

2005/06:713 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsminister Göran Persson
Migrationsverket

2005/06:714 av *Inger Davidson* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Etik vid Migrationsverket

2005/06:715 av *Per Landgren* (kd) till finansminister Pär Nuder
Expertpanel om företagande och bankkras

2005/06:716 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Stöd till enskilda vägägare

2005/06:717 av *Nina Lundström* (fp) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin

Vräkning på grund av parabolantenn

2005/06:718 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Barn till alkoholmissbrukare

2005/06:719 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Ängest hos barn

2005/06:720 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Rättssäkerheten vid tvångsvård

2005/06:721 av *Jan-Evert Rådström* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Säfflebussen

2005/06:722 av *Jan-Evert Rådström* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Körkortsdirektivet

2005/06:723 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till socialminister
Berit Andnor

Funktionshindrades bostadsbidrag

den 23 december 2005

2005/06:724 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder
Förbifart Stockholm

2005/06:725 av *Gunnar Andrén* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Förbifart Stockholm

Prot. 2005/06:56
17 januari

2005/06:726 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Kränkningar mot yttrandefriheten i Tunisien

2005/06:727 av *Liselott Hagberg* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Ostlänken

den 27 december 2005

2005/06:728 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan
Elever utan slutbetyg

2005/06:729 av *Björn Hamilton* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan
Skollagen

den 29 december 2005

2005/06:730 av *Björn Hamilton* (m) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Överfulla fängelser

2005/06:731 av *Björn Hamilton* (m) till näringsminister Thomas Östros
Kvinnliga företagare

2005/06:732 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Osäkerhet kring transportstödet

2005/06:733 av *Sonia Karlsson* (s) till finansminister Pär Nuder
Hyressättningsprinciper för statliga myndigheter

den 2 januari 2006

2005/06:734 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Citybanan i Stockholm

2005/06:735 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Ersättning till försenade flygpassagerare

2005/06:736 av *Cecilia Magnusson* (m) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Skydd för hotade och utpressade

den 3 januari 2006

2005/06:737 av *Ronny Olander* (s) till finansminister Pär Nuder
Flygskattens konsekvenser för Region Skåne och södra Sverige

2005/06:738 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Ulrica Messing
Skyddad identitet och trängselavgifter

2005/06:739 av *Lilian Virgin* (s) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist
Odling av hampa

2005/06:740 av *Björn Hamilton* (m) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Straffskalan för människohandel

2005/06:741 av *Elina Linna* (v) till socialminister Berit Andnor
Sverigefinska synskadades förening

2005/06:742 av *Elina Linna* (v) till statsrådet Morgan Johansson
Ohälsan bland HBT-personer

den 4 januari 2006

2005/06:744 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Hans Karlsson

Likvärdiga utredningar i sjukersättningsärenden

2005/06:745 av *Christer Engelhardt* (s) till statsrådet Ulrica Messing

Tryggheten för fotgängare

2005/06:746 av *Christer Nylander* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Flygskatten och framtiden för Kristianstads flygplats

2005/06:747 av *Ewa Björling* (m) till statsrådet Lena Hallengren

Dagisgarantin

2005/06:748 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Lena Hallengren

Uppdragsutbildning inom kvalificerad yrkesutbildning (KY)

den 10 januari 2006

2005/06:749 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Utredning av miljörelaterad brottslighet

2005/06:750 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Medelbeläggningen på landets kriminalvårdsanstalter

2005/06:751 av *Ulf Sjösten* (m) till statsrådet Ulrica Messing

Svarttaxiverksamhet

2005/06:752 av *Ulf Sjösten* (m) till statsrådet Morgan Johansson

Återkallade alkoholtillstånd på grund av utskänkning till underåriga

2005/06:753 av *Ulf Sjösten* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan

Oavslutade gymnasiestudier

2005/06:754 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Utredning av miljörelaterad brottslighet

2005/06:755 av *Carl-Axel Roslund* (m) till jordbruksminister Ann-

Christin Nykvist

Etiska regler vid försäljning

2005/06:756 av *Carl-Axel Roslund* (m) till statsrådet Ulrica Messing

Sjöfartsverket och dispenser från gällande sjösäkerhetsregler

2005/06:757 av *Carl-Axel Roslund* (m) till samhällsbyggnadsminister

Mona Sahlin

Fastighetsbildning och förköpsrätt

2005/06:758 av *Henrik S Järrel* (m) till statsrådet Ylva Johansson

Patientsäkerheten

2005/06:759 av *Henrik S Järrel* (m) till näringsminister Thomas Östros

Små- och ensamföretagandets villkor

2005/06:760 av *Lars Leijonborg* (fp) till statsminister Göran Persson

Vänsterpartiets krav

2005/06:761 av *Chatrine Pålsson* (kd) till statsrådet Morgan Johansson

Fågelinfluensan i Turkiet

2005/06:762 av *Linnéa Darell* (fp) till socialminister Berit Andnor

Föräldrars rätt att vara hemma med svårt sjuka barn

2005/06:763 av *Martin Andreasson* (fp) till statsrådet Carin Jämtin

HBT-frågor i Sveriges internationella utvecklingsarbete

2005/06:764 av *Anita Brodén* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Odling av hampa
2005/06:765 av *Inger Davidson* (kd) till socialminister Berit Andnor
Rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av svårt sjuka barn
2005/06:766 av *Sten Tolgfors* (m) till socialminister Berit Andnor
Vård av cancersjuka barn
2005/06:767 av *Gunnar Nordmark* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Domar mot människorättsaktivister och självständighetsförespråkare i Västsahara
2005/06:768 av *Christer Winbäck* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
Kassettersättningen
2005/06:769 av *Anita Brodén* (fp) till statsrådet Jens Orback
Sexhandel under fotbolls-VM
2005/06:770 av *Ulf Sjösten* (m) till näringsminister Thomas Östros
Uppföljning av statliga bolags samhällsuppgifter
2005/06:771 av *Berit Jóhannesson* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
FN:s resolution 1325
2005/06:772 av *Elina Linna* (v) till statsrådet Morgan Johansson
Folkhälsan och våld mot kvinnor

den 12 januari 2006

2005/06:773 av *Anita Sidén* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Förtroendet för polisen
2005/06:774 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till statsrådet Ulrica Messing
Telia Soneras agerande på marknaden för bredband
2005/06:775 av *Ewa Björling* (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Oppositionen i Kambodja
2005/06:776 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Åtgärder mot våldet och otryggheten
2005/06:777 av *Magdalena Andersson* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Möjlighet att fullgöra polisutbildning vid graviditet
2005/06:778 av *Magdalena Andersson* (m) till statsrådet Ylva Johansson
Olika vård för män och kvinnor
2005/06:779 av *Eskil Erlandsson* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Nedläggning av Singeshult
2005/06:780 av *Anna Grönlund Krantz* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Flygskatten
2005/06:781 av *Hans Backman* (fp) till näringsminister Thomas Östros
Regelbördan
2005/06:782 av *Jörgen Johansson* (c) till statsrådet Ulrica Messing
E 18 som motorväg mellan Västerås och Enköping
2005/06:783 av *Rigmor Stenmark* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Olycksvägen E 18 vid Sagån

2005/06:784 av *Inger Davidsson* (kd) till statsrådet Ibrahim Baylan
Reformering av omvårdnadsprogrammet
2005/06:785 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Förtryck av politisk opposition i Etiopien
2005/06:786 av *Ulla Hoffmann* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Fackliga och demokratiska rättigheter i Iran
2005/06:787 av *Cecilia Wigström* (fp) till statsminister Göran Persson
Politiska tjänstetillsättningar
2005/06:788 av *Jörgen Johansson* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Skydd mot rovdjur
2005/06:789 av *Annika Qarlsson* (c) till statsrådet Ibrahim Baylan
Skolböcker som ökar fördomar mot invandrare och homosexuella
2005/06:790 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Ulrica Messing
HH-tunneln
2005/06:791 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Hans Karlsson
Äldres arbetsinsatser
2005/06:792 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky
Stöd till kvinnliga filmregissörer
2005/06:793 av *Mayléne Westerlund Panke* (s) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Taksäkerhetsanordningar

den 16 januari 2006

2005/06:794 av *Anita Brodén* (fp) till statsrådet Morgan Johansson
Handlingsplan för att minska självmorden
2005/06:795 av *Anne-Marie Ekström* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg
Handläggning av medborgarskapsärenden vid Migrationsverket
2005/06:796 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Hans Karlsson
Arbetslösa ungdomar i Norrbotten
2005/06:797 av *Gunnar Nordmark* (fp) till statsrådet Ylva Johansson
Ekonomiska villkor för dementas makar och sambor

den 17 januari 2006

2005/06:798 av *Åsa Domeij* (mp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Djurskydd vid bekämpning av fågelinfluensa
2005/06:799 av *Susanne Eberstein* (s) till justitieminister Thomas Bodström
E-postadresskapning
2005/06:800 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till finansminister Pär Nuder
Bärbranschens villkor
2005/06:801 av *Magdalena Andersson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Taxametertvång i limousiner

2005/06:802 av *Jeppe Johnsson* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Länsrätten i Skåne

Frågorna 2005/06:671–793 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 januari.

Frågorna 2005/06:794–802 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

22 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 20 december 2005

2005/06:574 av *Kenneth Johansson* (c) till näringsminister Thomas Östros
Scaniajobben i Falun

2005/06:641 av *Anne Ludvigsson* (s) till näringsminister Thomas Östros
Bristande konkurrens i dagligvaruhandeln

2005/06:658 av *Tobias Billström* (m) till statsrådet Jens Orback
Svenska språket och integrationen

den 21 december 2005

2005/06:578 av *Gudrun Schyman* (-) till socialminister Berit Andnor
Pensionssystemets orättvisor

2005/06:586 av *Göran Lindblad* (m) till försvarsminister Leni Björklund
Säkerheten i Göteborgs hamn

2005/06:591 av *Lars Gustafsson* (kd) till försvarsminister Leni Björklund
Mina i Göteborgs hamn

2005/06:594 av *Yvonne Andersson* (kd) till socialminister Berit Andnor
Barns säkerhet

2005/06:597 av *Jan-Olof Larsson* (s) till försvarsminister Leni Björklund
Hantering av dumpade stridsmedel

2005/06:602 av *Anna Grönlund Krantz* (fp) till statsrådet Ylva Johansson
Medicinbrist

2005/06:603 av *Kaj Nordquist* (s) till statsrådet Ylva Johansson
Psykosmedicin

2005/06:604 av *Hans Backman* (fp) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky
Den rörliga bilden

2005/06:605 av *Erik Ullenhag* (fp) till finansminister Pär Nuder
Utökade medel till äldreomsorgen

2005/06:608 av *Anita Sidén* (m) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Åtgärder för att minska kommuners pensionsskuld

2005/06:609 av *Ronny Olander* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Ratifikation av ILO-konvention 94

2005/06:610 av *Hans Hoff* (s) till justitieminister Thomas Bodström
Indrivning av böter för utländska trafikanter

2005/06:611 av *Krister Örnfräder* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Preskriptionstid för mord

2005/06:613 av *Yilmaz Kerimo* (s) till statsrådet Hans Karlsson

Konkurrensförutsättningar för utländska företag i Sverige

2005/06:614 av *Inger René* (m) till statsrådet Morgan Johansson

Bidrag till kvinnojourer

2005/06:615 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till näringsminister Thomas Östros

Statliga jobb i Hässleholm

2005/06:617 av *Susanne Eberstein* (s) till utrikesminister Laila Freivalds

Säkerhetsklassad personal

2005/06:619 av *Mikael Oscarsson* (kd) till samhällsbyggnadsminister

Mona Sahlin

Beredskap för elbrist

2005/06:620 av *Christina Axelsson* (s) till statsrådet Ylva Johansson

Kvicksilver i amalgamfyllningar

2005/06:621 av *Peter Danielsson* (m) till utbildnings- och kulturminister

Leif Pagrotsky

Akademisk frihet

2005/06:622 av *Peter Danielsson* (m) till utbildnings- och kulturminister

Leif Pagrotsky

Kvalitet i den högre utbildningen

2005/06:623 av *Mariam Osman Sherifay* (s) till statsrådet Ulrica Mes-

sing

Tvärled mellan Olofström och Göteborg

2005/06:625 av *Christer Nylander* (fp) till utbildnings- och kulturmi-

nister Leif Pagrotsky

Internationellt litteraturcentrum

2005/06:626 av *Ingrid Burman* (v) till statsrådet Morgan Johansson

Riskbruksprojektet

2005/06:627 av *Helena Bargholtz* (fp) till statsrådet Ibrahim Baylan

Konfirmationsundervisning

2005/06:628 av *Carl B Hamilton* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds

Rumänien och EU:s Köpenhamnskriterier

2005/06:629 av *Cecilia Wikström* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds

Fängslad journalist i Iran

2005/06:630 av *Eva Flyborg* (fp) till samhällsbyggnadsminister Mona

Sahlin

Vattenfalls utbyggnad av Vojmån

2005/06:632 av *Sven Gunnar Persson* (kd) till statsrådet Lena Som-

mestad

Miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö

2005/06:633 av *Anna Grönlund Krantz* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Vägstandarden i Norrbotten

2005/06:634 av *Sven Bergström* (c) till statsrådet Ulrica Messing

Sveriges geologiska undersökning

2005/06:636 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till finansminister Pär

Nuder

Uppskovsregler vid förvärv av fastighet

2005/06:637 av *Rosita Runegrund* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Kemisk kastrering av våldtäktsmän
2005/06:639 av *Peter Danielsson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör
2005/06:640 av *Michael Hagberg* (s) till justitieminister Thomas Bodström
Tjejjers avhopp i polisutbildningen
2005/06:646 av *Carina Hägg* (s) till statsrådet Carin Jämtin
Budgetstöd till samarbetsländer
2005/06:647 av *Annelie Enochson* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Skydd för iranska konvertiter
2005/06:650 av *Mikael Oscarsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Mellansverige och sjöräddningskapaciteten
2005/06:654 av *Gustav Fridolin* (mp) till justitieminister Thomas Bodström
Ändring av 23 § polislagen
2005/06:655 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Jens Orback
Hets på grund av sexuell läggning
2005/06:656 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Jens Orback
Rösträtt och integration
2005/06:657 av *Gustav Fridolin* (mp) till vice statsminister Bosse Ringholm
Tilläggsdirektiv till Tryck- och yttrandefrihetsberedningen
2005/06:659 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Vägstandarden i Norrbotten
2005/06:660 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Sjöräddningshelikoptrar i Stockholmsregionen
2005/06:662 av *Lennart Kollmats* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Lärartätheten på högskolorna

den 22 december 2005

2005/06:618 av *Annelie Enochson* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds
Uppföljning av resolution 1559 i Libanon
2005/06:631 av *Carina Hägg* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Rapport om Israels politik
2005/06:635 av *Tuve Skånberg* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds
Förnekelsen av Förintelsen från Irans president
2005/06:638 av *Yilmaz Kerimo* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Icke-muslimska minoriteters rätt till skyddat liv och egendom i Turkiet
2005/06:649 av *Gudrun Schyman* (-) till vice statsminister Bosse Ringholm
Bordellverksamhet vid fotbolls-VM i Tyskland
2005/06:652 av *Karin Thorborg* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
EU-rapport om Israel

2005/06:668 av *Göran Persson* i Simrishamn (s) till utrikesminister Laila Freivalds

Sveriges agerande angående situationen i Tibet

2005/06:682 av *Gudrun Schyman* (-) till statsrådet Jens Orback
Sexismen inom idrottsrörelsen

Prot. 2005/06:56
17 januari

den 23 december 2005

2005/06:600 av *Anna Grönlund Krantz* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Ankringsförbud i Torne älv och Muonio älv

2005/06:601 av *Krister Hammarbergh* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Björnjakt

2005/06:606 av *Annika Qarlsson* (c) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Kollision mellan jaktlagstiftning och djurskyddslagstiftning

2005/06:607 av *Jan-Olof Larsson* (s) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Ersättning för hantering av dumpade stridsmedel

2005/06:616 av *Cecilia Widegren* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Föreskrifter för hästhållning

2005/06:643 av *Hans Backman* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds

Förbättrade rutiner på UD vid katastrofer

2005/06:653 av *Karin Thorborg* (v) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Märkning av varor från ockuperat område

2005/06:661 av *Cecilia Widegren* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Bönderna och utgiftstaket

2005/06:672 av *Ulf Sjösten* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Översyn av rovdjurspolitiken

den 27 december 2005

2005/06:612 av *Annika Qarlsson* (c) till statsminister Göran Persson
Öppenheten i EU

den 28 december 2005

2005/06:683 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till socialminister Berit Andnor
Punktskriftsundervisning

den 29 december 2005

2005/06:648 av *Holger Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Utvärdering av zebrealagen

den 3 januari 2006

2005/06:694 av *Bengt-Anders Johansson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Statens skötsel av sitt skogsinnehav

den 4 januari 2006

2005/06:699 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Ibrahim Baylan
Vuxenutbildning för personer med funktionshinder

den 9 januari 2006

2005/06:671 av *Berndt Ekholm* (s) till utrikesminister Laila Freivalds
Israeliska bosättningar i palestinskt område

2005/06:675 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
ICC

2005/06:719 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Ångest hos barn

2005/06:726 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Kränkningarna mot yttrandefriheten i Tunisien

den 10 januari 2006

2005/06:674 av *Rigmor Stenmark* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Sjöräddning

2005/06:681 av *Erling Wälivaara* (kd) till näringsminister Thomas
Östros

Byråkrati som hinder för nya jobb

2005/06:684 av *Birgitta Sellén* (c) till socialminister Berit Andnor
Arbetsresor med färdtjänst

2005/06:692 av *Birgitta Sellén* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Ledningsgator genom byar på landsbygden

2005/06:693 av *Solveig Hellquist* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
E 14 mellan Töva och Skallböle

2005/06:700 av *Gunnar Andrén* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Helikopterberedskapen i Stockholms län

2005/06:706 av *Britta Rådström* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Tillväxt och utveckling i norr

2005/06:716 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Stöd till enskilda vägägare

2005/06:721 av *Jan-Evert Rådström* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Säfflebussen

2005/06:722 av *Jan-Evert Rådström* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Körkortsdirektivet

2005/06:724 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder
Förbifart Stockholm

2005/06:725 av *Gunnar Andrén* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Förbifart Stockholm

2005/06:727 av *Liselott Hagberg* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Ostlänken

2005/06:728 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan
Elever utan slutbetyg

2005/06:729 av *Björn Hamilton* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan
Skollagen

2005/06:732 av *Krister Hammarbergh* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Osäkerhet kring transportstödet

2005/06:734 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Citybanan i Stockholm

2005/06:735 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Ersättning till försenade flygpassagerare

den 11 januari 2006

2005/06:624 av *Allan Widman* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Patrullering över baltiska grannländer

2005/06:642 av *Billy Gustafsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Tillämpningen av sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen

2005/06:644 av *Hans Backman* (fp) till socialminister Berit Andnor
Förbättrade rutiner på Socialdepartementet vid större katastrofer

2005/06:645 av *Hans Backman* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Förbättrade rutiner på Försvarsdepartementet vid större katastrofer

2005/06:663 av *Michael Hagberg* (s) till försvarsminister Leni Björklund
Skjutfälten i Strängnäs kommun

2005/06:664 av *Laila Bjurling* (s) till statsrådet Ylva Johansson
Rehabilitering för ett friskt åldrande

2005/06:665 av *Laila Bjurling* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Rehabilitering för återinträde på arbetsmarknaden

2005/06:666 av *Johan Löfstrand* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Sjukskrivnas möjlighet att delta i föreningsliv och politik

2005/06:669 av *Berit Jóhannesson* (v) till statsrådet Ylva Johansson
Äldresäkerhetsdelegation

2005/06:670 av *Berit Jóhannesson* (v) till statsrådet Ylva Johansson
Äldres säkerhet

2005/06:676 av *Gunnar Andrén* (fp) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky
EU-direktivet för tv

2005/06:678 av *Johnny Gylling* (kd) till statsminister Göran Persson
Hotet mot avels- och ledarhundsverksamheten

2005/06:680 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till statsrådet Ylva Johansson
Medicinering av äldre

2005/06:685 av *Annika Qarlsson* (c) till socialminister Berit Andnor
Mjuk övergång från sjukskrivning till arbete

2005/06:686 av *Kenneth Johansson* (c) till statsrådet Ylva Johansson
Kostnadsskillnader för livsmedel för särskilda näringsändamål

2005/06:687 av *Mona Jönsson* (mp) till statsrådet Morgan Johansson
Själv mord och antidepressiva läkemedel

2005/06:695 av *Birgitta Sellén* (c) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky

Ombyggnadsplan för Teracom

2005/06:696 av *Annika Qarlsson* (c) till finansminister Pär Nuder
Skatteregler för veckopendlare

Prot. 2005/06:56
17 januari

2005/06:697 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin
Kommunernas bostadsanpassning
2005/06:698 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Hans Karlsson
Vård av nackskadade
2005/06:701 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder
Den kommande skatteutredningen
2005/06:702 av *Maria Larsson* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Migrationsverkets firande av avvisningar
2005/06:703 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Firande på Migrationsverket
2005/06:704 av *Lennart Kollmats* (fp) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky
Västsvensk musik
2005/06:707 av *Anita Johansson* (s) till finansminister Pär Nuder
Ridning som friskvård
2005/06:708 av *Birgitta Carlsson* (c) till statsrådet Barbro Holmberg
Värderingarna på Migrationsverket
2005/06:709 av *Michael Hagberg* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Trygghetssystemen
2005/06:710 av *Liselott Hagberg* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Strängnäs utveckling
2005/06:712 av *Birgitta Ahlqvist* (s) till finansminister Pär Nuder
Avdrag för friskvård
2005/06:713 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsminister Göran Persson
Migrationsverket
2005/06:714 av *Inger Davidson* (kd) till statsrådet Barbro Holmberg
Etik vid Migrationsverket
2005/06:715 av *Per Landgren* (kd) till finansminister Pär Nuder
Expertpanel om företagande och bankkris
2005/06:717 av *Nina Lundström* (fp) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin
Vräkning på grund av parabolantenn
2005/06:723 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till socialminister
Berit Andnor
Funktionshindrades bostadsbidrag

den 12 januari 2006

2005/06:651 av *Tuve Skånberg* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Stödet till verksamhet för ”de glömda barnen”
2005/06:667 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Familjehemsvård och vårdnadsöverflyttning
2005/06:688 av *Magdalena Andersson* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Övergrepp på barnhem
2005/06:689 av *Anne Marie Brodén* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Folkhälsoinstitutets flyttkostnad
2005/06:705 av *Håkan Larsson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Utredning om övergrepp inom den sociala barnvården

2005/06:718 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Barn till alkoholmissbrukare

2005/06:720 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Rättssäkerheten vid tvångsvård

2005/06:731 av *Björn Hamilton* (m) till näringsminister Thomas Östros
Kvinnliga företagare

2005/06:733 av *Sonia Karlsson* (s) till finansminister Pär Nuder
Hyressättningsprinciper för statliga myndigheter

den 13 januari 2006

2005/06:690 av *Yvonne Ångström* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Framtiden för FOI i Umeå

2005/06:691 av *Gunilla Tjernberg* (kd) till försvarsminister Leni Björklund
FOI:s verksamhet i Umeå

den 17 januari 2006

2005/06:737 av *Ronny Olander* (s) till finansminister Pär Nuder
Flygskattens konsekvenser för Region Skåne och södra Sverige

2005/06:738 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Ulrica Messing
Skyddad identitet och trängselavgifter

2005/06:739 av *Lilian Virgin* (s) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Odling av hampa

2005/06:741 av *Elina Linna* (v) till socialminister Berit Andnor
Sverigefinska synskadades förening

2005/06:743 av *Sten Tolgfors* (m) till socialminister Berit Andnor
Ändrade regler för föräldradagar

2005/06:745 av *Christer Engelhardt* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Tryggheten för fotgängare

2005/06:746 av *Christer Nylander* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Flygskatten och framtiden för Kristianstads flygplats

2005/06:747 av *Ewa Björling* (m) till statsrådet Lena Hallengren
Dagisgarantin

2005/06:748 av *Torsten Lindström* (kd) till statsrådet Lena Hallengren
Uppdragsutbildning inom kvalificerad yrkesutbildning (KY)

2005/06:769 av *Anita Brodén* (fp) till statsrådet Jens Orback
Sexhandel under fotbolls-VM

Svar inkomna mellan den 20 december 2005 och den 13 januari 2006 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 januari.

Svar inkomna den 17 januari redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

Prot. 2005/06:56
17 januari

Prot. 2005/06:56
17 januari

23 § Kammaren åtskildes kl. 18.26.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till ajourneringen kl. 16.06 och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

SVEN JOHANNISSON

/Monica Gustafson

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	1
3 § Ledighet	1
4 § Avsägelser	1
5 § Anmälan om kompletteringsval till konstitutionsutskottet	2
6 § Meddelande om partiledardebatt	2
7 § Meddelande om frågestunder våren 2006	2
8 § Meddelande om frågestund	2
9 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
10 § Svar på interpellation 2005/06:160 om stulna registreringsskyltar och trängselskatt	3
Anf. 1 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	3
Anf. 2 CHRISTER WINBÄCK (fp)	4
Anf. 3 GUNNAR ANDRÉN (fp)	5
Anf. 4 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	5
Anf. 5 CHRISTER WINBÄCK (fp)	6
Anf. 6 GUNNAR ANDRÉN (fp)	7
Anf. 7 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	7
Anf. 8 CARL-ERIK SKÅRMAN (m)	8
11 § Svar på interpellation 2005/06:166 om miljöbilar	8
Anf. 9 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	8
Anf. 10 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	9
Anf. 11 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	10
Anf. 12 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	11
Anf. 13 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	12
Anf. 14 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	12
Anf. 15 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	13
12 § Svar på interpellation 2005/06:150 om Sveriges relationer med Saudiarabien	13
Anf. 16 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	13
Anf. 17 CECILIA WIKSTRÖM (fp)	15
Anf. 18 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	16
Anf. 19 CECILIA WIKSTRÖM (fp)	17
Anf. 20 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	18
Anf. 21 CECILIA WIKSTRÖM (fp)	18
Anf. 22 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s)	19
13 § Svar på interpellation 2005/06:162 om den svenska vargstammen	19
Anf. 23 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	19
Anf. 24 RUNAR PATRIKSSON (fp)	21
Anf. 25 VIVIANN GERDIN (c)	22
Anf. 26 MARIE ENGSTRÖM (v)	23
Anf. 27 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	23
Anf. 28 RUNAR PATRIKSSON (fp)	24
Anf. 29 VIVIANN GERDIN (c)	25

Anf. 30	MARIE ENGSTRÖM (v)	26
Anf. 31	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	26
Anf. 32	RUNAR PATRIKSSON (fp)	27
Anf. 33	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	27
14 §	Svar på interpellation 2005/06:167 om	
	ammunitionsindustrin och bly i ammunition	28
Anf. 34	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	28
Anf. 35	RUNAR PATRIKSSON (fp)	29
Anf. 36	DAN KIHLESTRÖM (kd)	30
Anf. 37	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	31
Anf. 38	RUNAR PATRIKSSON (fp)	31
Anf. 39	DAN KIHLESTRÖM (kd)	32
Anf. 40	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	33
Anf. 41	RUNAR PATRIKSSON (fp)	34
Anf. 42	Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	34
15 §	Svar på interpellation 2005/06:177 om trängelskatten	35
Anf. 43	Finansminister PÅR NUDER (s)	35
Anf. 44	CARL-ERIK SKÅRMAN (m)	35
Anf. 45	GUNNAR ANDRÉN (fp)	36
Anf. 46	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	37
Anf. 47	MARIE ENGSTRÖM (v)	38
Anf. 48	Finansminister PÅR NUDER (s)	39
Anf. 49	CARL-ERIK SKÅRMAN (m)	40
Anf. 50	GUNNAR ANDRÉN (fp)	40
Anf. 51	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	41
Anf. 52	MARIE ENGSTRÖM (v)	41
	Ajournering	42
	Återupptagna förhandlingar	42
16 §	Svar på interpellation 2005/06:170 om gymnasieelevers	
	kunskaper i svenska språket	42
Anf. 53	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	42
Anf. 54	TOBIAS BILLSTRÖM (m)	43
Anf. 55	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	44
Anf. 56	TOBIAS BILLSTRÖM (m)	45
Anf. 57	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	47
Anf. 58	TOBIAS BILLSTRÖM (m)	48
Anf. 59	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	48
17 §	Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag	
	från Europeiska kommissionen	49
18 §	Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-	
	nämndssammanträden	49
19 §	Bordläggning	50
20 §	Anmälan om interpellationer	50
21 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	53
22 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	60
23 §	Kammaren åtskildes kl. 18.26.	68

